

ПРАВИЛНИК за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча

Приет с ПМС № 151 от 13.06.2001 г., обн., ДВ, бр. 58 от 29.06.2001 г., в сила от 29.06.2001 г.; изм. с Решение № 3722 от 15.04.2002 г. на ВАС на РБ - бр. 43 от 26.04.2002 г., в сила от 26.04.2002 г.; изм. и доп., бр. 41 от 8.05.2003 г., бр. 101 от 18.11.2003 г.; изм. с Решение № 654 от 28.01.2004 г. на ВАС на РБ - бр. 10 от 6.02.2004 г., в сила от 6.02.2004 г.; изм. и доп., бр. 15 от 24.02.2009 г., бр. 80 от 12.10.2010 г., бр. 48 от 24.06.2011 г., в сила от 24.06.2011 г.; изм. с Решение № 12586 от 22.11.2016 г. на ВАС на РБ - бр. 19 от 28.02.2017 г.; изм. и доп., бр. 79 от 3.10.2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 88 от 23.10.2018 г.; изм. с Решение № 1944 от 12.02.2019 г. на ВАС на РБ - бр. 16 от 22.02.2019 г., в сила от 22.02.2019 г.; изм. и доп., бр. 28 от 5.04.2019 г., бр. 68 от 17.08.2021 г., в сила от 17.08.2021 г., бр. 18 от 24.02.2023 г., в сила от 1.03.2023 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С правилника се уреждат условията и редът за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча относно организацията и управлението на ловното стопанство, правото на лов, стопанисването, ползването и опазването на дивеча, търговията с дивеч и дивечови продукти, организирането и провеждането на организирания ловен туризъм и редът за определяне на щетите, нанесени от дивеча.

Глава втора ОРГАНИЗАЦИЯ НА ЛОВНАТА ПЛОЩ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЛОВНОТО СТОПАНСТВО

Раздел I Организация на ловната площ

Чл. 2. (1) Минималната площ на ловностопанските райони в зависимост от основния вид дивеч, определен с ловоустройствения проект, е, както следва:

1. за благороден елен - 2000 ха;
2. за сърна и дива свиня - 1500 ха;
3. (отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.);
4. при смесен характер на местообитанията (едро- и дребнодивечов) - 1000 ха.

(2) Ловностопанският район може да бъде съставен от отделни комплекси. Отделните комплекси са площи които нямат общи граници и всяка от които поотделно има площ по-малка от посочената в ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Оградени площи с площ по-малка от определената по ал. 1 могат да се обособяват като отделни ловностопански райони.

Чл. 3. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Границите на ловностопанските райони се утвърждават със заповед на министъра на земеделието по предложение на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите (ИАГ).

(2) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Изпълнителният директор на ИАГ изготвя предложението по ал. 1 въз основа на мотивирано писмено предложение от директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Границите на ловностопанските райони на националните паркове са в рамките на утвърдените граници по Закона за защитените територии. Ловуване в тези райони се извършва за регулиране числеността на животинските видове.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Границите на ловностопански райони в обектите, непосредствено свързани с отбраната и националната сигурност на страната, се определят със заповед на министъра на земеделието, министъра на отбраната и министъра на вътрешните работи.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Границите на развъдниците се определят с ловоустройствения проект по предложение на управителния съвет на ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча. Площта на развъдниците е не по-малка от 3 на сто от територията на ловностопанския район.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Границите на ловищата в ловностопанските райони се определят с ловоустройствения проект. До изготвяне на ловоустройствения проект границите се определят със заповед на директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство по предложение на управителния съвет на ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Предложения за изменение на границите на ловностопанските райони по чл. 7, ал. 5, т. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча се инициират от една или повече ловни дружини в състава на сдружението по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) Предложенията по ал. 1 се внасят за разглеждане в управителния съвет на ловното сдружение, придружени със:

1. протокол от общото събрание на ловната дружина, съдържащ решение за изменение на границите на района, взето с обикновено мнозинство от членовете на дружината;

2. (отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Решението на управителния съвет на ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча за изменение на границите на ловностопанския район на сдружението се представя в съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство за изготвяне на предложение по чл. 3, ал. 2.

Чл. 4. (1) За всеки ловностопански район се изработва ловоустройствен проект със срок на действие 10 години.

(2) Изработването на ловоустройствените проекти се възлага от ИАГ при условията и по реда на Закона за обществените поръчки въз основа на задание за проектиране, утвърдено от изпълнителния директор на ИАГ.

Чл. 5. (1) Изпълнителната агенция по горите възлага изработването на ловоустройствените проекти на:

1. физически лица, които отговарят на следните изисквания:

а) имат завършено висше образование по специалността "Горско стопанство";

б) работили са в областта на ловното стопанство не по-малко от 5 години;

в) разработили са един или са участвали в разработването на не по-малко от 3 ловоустройствени проекта;

2. юридически лица, които имат сключен трудов или граждански договор с лице, което отговаря на

изискванията по т. 1.

(2) Лицата по ал. 1, т. 2 са длъжни да представят на възложителя копие от дипломата и от трудовия или гражданския договор с наетото лице.

(3) Изготвянето на ловоустройствените проекти не може да се възлага на лицата, участвали в изготвянето на заданието за проектиране на ловоустройствените проекти.

Чл. 6. (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.)

Необходимата информация и картна основа за изработването на ловоустройствените проекти се предоставя безвъзмездно от Министерството на земеделието и от ИАГ.

Чл. 7. (1) Тереннопроучвателните и проектните работи по изработването на ловоустройствения проект се обсъждат от комисииите по ловно стопанство към държавните горски стопанства, съответно към държавното

ловно стопанство.

(2) Изработените ловоустройствени проекти се обсъждат на ловоустройствено съвещание в държавните горски стопанства, съответно в държавните ловни стопанства, от комисия, назначена със заповед на изпълнителния директор на ИАГ.

(3) Ловоустройствените проекти заедно с протокола от съвещанието по ал. 2 се обсъждат от експертен съвет към ИАГ, назначен със заповед на изпълнителния директор на ИАГ.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) В експертния съвет задължително се включват представители на Министерството на земеделието, Министерството на околната среда и водите, Изпълнителната агенция по горите, Лесотехническият университет Националното ловно сдружение, Института по зоология и Института за гората при Българската академия на науките.

(5) За работата на експертния съвет се съставя протокол, който се предлага за утвърждаване от изпълнителния директор на ИАГ.

(6) Утвърденият ловоустройствен проект, картният материал и изходната база от данни се предоставят от изпълнителя на магнитен носител в ИАГ.

(7) Екземпляр от ловоустройствения проект се предоставя на регионалните дирекции по горите, държавните горски стопанства, съответно на държавните ловни стопанства, и на лицата, стопанисващи дивеча.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Средствата, необходими за изработването на заданията за проектиране, и ловоустройствените проекти за ловностопански райони се осигуряват от бюджета на ИАГ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) Изработването на ловоустройствени проекти за оградени площи и устроени интензивни ловища за дребен дивеч, както и на допълнителни проекти за съоръжения, ферми и други се възлага и заплаща от лицата, стопанисващи дивеча.

(3) Приемането на ловоустройствените проекти по ал. 2 се извършва при условията и по реда на чл. 7 с участието на лицата, стопанисващи дивеча.

Чл. 9. Контролът по изпълнението на ловоустройствените проекти се осъществява от ИАГ и от неговите органи.

Чл. 9а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Държавните предприятия по чл. 163 от Закона за горите могат да сключват с юридически лица договори за съвместно извършване на дейностите по чл. 9, ал. 9, т. 1 - 6 от Закона за лова и опазване на дивеча след провеждане на конкурс.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Офертите за участие в конкурса се подават в съответното държавно предприятие в запечатан непрозрачен плик, в който са поставени два отделни запечатани непрозрачни плика с обозначение "Плик А - Документи" и "Плик Б - Инвестиционни намерения и разходи за извършване на дейността по години", съдържащи:

1. (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) "Плик А - Документи" - декларации за наличие на обстоятелствата по чл. 9 ал. 19, т. 4 и 7 от Закона за лова и опазване на дивеча;

2. "Плик Б - Инвестиционни намерения и разходи за извършване на дейността по години" - предложенията на кандидата за инвестициите и за разходите за извършване на дейността по години, както и съгласие за приемане на годишната наемна цена за наем на базата за ловен туризъм - държавна собственост; годишната наемна цена за наем на базата за ловен туризъм се определя с документацията за участие в конкурса.

(3) Офертите се подават лично от кандидата или от негов упълномощен представител. При приемане на офертата върху плика се отбелязват поредният номер, датата и часът на получаването, като посочените данни се записват във входящ регистър, за което на приносителя се издава документ.

(4) Оферта, представена след изтичането на крайния срок, не се приема. Не се приема и оферта в плик, незапечатан или с нарушена цялост. Такава оферта незабавно се връща на кандидата и това се отбелязва в регистъра.

Чл. 9б. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Офертите се разглеждат в съответното държавно предприятие от комисия, назначена със заповед на министъра на земеделието или на оправомощено от него длъжностно лице, след изтичането на срока за представянето им.

(2) Комисията по ал. 1 се състои най-малко от петима членове, от които задължително един правоспособен юрист и трима резервни членове.

(3) Съставът на комисията се обявява в деня, определен за разглеждане и оценяване на предложенията.

(4) Член на комисията не може да бъде лице, което:

1. е "свързано лице" по смисъла на Търговския закон с кандидат в конкурса или с членове на неговите управителни или контролни органи;

2. е участвало в подготовката на конкурса.

(5) Членовете на комисията са длъжни да пазят в тайна обстоятелствата, които са узнали във връзка със своята работа в комисията.

(6) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Членовете на комисията представят на органа, издал акта за определяне на състава ѝ декларация за обстоятелствата по ал. 4 и 5.

Чл. 9в. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Комисията започва работа след получаване на списъка с кандидатите и представените предложения. Комисията отваря пликете по реда на тяхното постъпване и проверява съответствието на предложенията с предварително обявените условия.

(2) При отваряне на "Плик А" и "Плик Б" заседанието на комисията е открито и на него могат да присъстват представители на кандидатите, участващи в процедурата.

(3) Комисията пристъпва към отваряне на "Плик Б" на онези кандидати, които след отваряне на "Плик А" са допуснати до по-нататъшно участие в конкурса. При отварянето на офертите най-малко трима членове на комисията подписват "Плик Б", като се подписват и всички приложения, които комисията ще оценява съгласно обявените критерии. Комисията предлага по един представител от присъстващите участници да подпише "Плик Б" на останалите участници.

(4) Комисията има право по всяко време да проверява заявените данни и факти от кандидатите, както и да изисква в определен от нея срок допълнителни доказателства за обстоятелствата, изложени в предложението.

Чл. 9г. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) След разглеждането на офертите комисията пристъпва към тяхното оценяване и класиране според предварително обявените критерии.

(2) Основните критерии за оценяване офертите на кандидатите са инвестициите и разходите за извършване на дейността по години, свързани с подобряване на типовите местообитания, фуражната база, биотехническите съоръжения, ловната база, придобиването на дълготрайни материални активи и увеличаването на дивечовите запаси. Показателите за комплексна оценка с тяхната относителна тежест или подреждането им по важност в низходящ ред, когато по обективни причини е невъзможно да се посочи относителната им тежест, се определят с методиката по чл. 9, ал. 15, т. 9 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) Когато кандидат предложи оферта, която съдържа инвестиции по години или разходи за извършване на някоя от дейностите, по-ниски с повече от 30 на сто от средната оферта на останалите кандидати в конкурса, комисията изисква от него подробна писмена обосновка на предложената от него оферта. Комисията определя разумен срок за представяне на обосновката, който не може да бъде по-кратък от 3 работни дни, след получаване на искането за това.

(4) Когато участникът не представи в срок писмената обосновка или комисията прецени, че посочените обстоятелства не са обективни, комисията предлага участникът да бъде отстранен от конкурса.

(5) Когато в конкурсната процедура участва кандидат, който е направил инвестиции в съответното държавно ловно стопанство до 31 декември 2007 г., комисията за провеждане на конкурса взема предвид размера на инвестициите при оценяване на офертите. Размерът на инвестициите се доказва с надлежни финансово-счетоводни документи и протокол, подписан от директора на държавното ловно стопанство.

Чл. 9д. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Комисията съставя протокол за разглеждането, оценяването и класирането на офертите, който съдържа:

1. състав на комисията;
2. списък на участниците, предложени за отстраняване от процедурата, и мотивите за отстраняването им;
3. резултатите от разглеждането и оценяването на допуснатите оферти, включително кратко описание на предложенията на участниците и оценките по всеки показател, когато критерият за оценка е икономически най-изгодната оферта;
4. (изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) предложение за класиране на участниците, чиито оферти са допуснати до разглеждане и оценяване;
5. дата на съставяне на протокола.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Протоколът се подписва от всички членове на комисията и се предава на органа, издал акта за определяне на състава ѝ, заедно с цялата документация, събрана в хода на провеждането на конкурса.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) При поискване от страна на кандидат в конкурса органът по ал. 2 е длъжен да осигури достъп до протокола на комисията. Отказ за достъп до информация, съдържаща се в протокола, се постановява, когато предоставянето ѝ противоречи на нормативен акт или предотвратява, ограничава или нарушава конкуренцията.

(4) При писмено искане от участник изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите е длъжен в 3-дневен срок от получаване на искането да предостави копие от протокола при условията на ал. 3.

Чл. 9е. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Министърът на земеделието със заповед обявява резултатите от конкурса в 14-дневен срок след приключване работата на комисията.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Заповедта по ал. 1 е индивидуален административен акт по смисъла на Административнопроцесуалния кодекс и може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването ѝ пред съответния административен съд.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Директорът на държавното предприятие писмено уведомява кандидатите за резултатите от оценяването на предложенията им.

Чл. 9ж. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Договорът за съвместно извършване на дейностите по чл. 9, ал. 9, т. 1 - б от Закона за лова и опазване на дивеча се сключва от директора на съответното държавно предприятие с юридическото лице, спечелило конкурса, в 14-дневен срок от влизането в сила на заповедта по чл. 9е, ал. 1.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.) Като клаузи в договора се включват всички предложения от офертата на кандидата, спечелил конкурса.

(3) Договор не се сключва:

1. преди изтичането на срока за подаване на жалба срещу заповедта по чл. 9е, ал. 1;
2. при наличие на подадена жалба срещу заповедта по чл. 9е - до постановяване на решение по нея.

Чл. 9з. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г., бр. 28 от 2019 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите дава писмено разрешение за изграждане на оградени площи в границите на ловностопанските райони след представяне на:

1. становище съгласно Закона за защитените територии или решение по оценка за съвместимост по реда на Закона за биологичното разнообразие в случаите, когато предложението за изграждане на оградени площи засяга защитена територия и/или защитена зона;
2. становище по чл. 8, ал. 3 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Управлението на ловното стопанство се осъществява от Министерството на земеделието чрез ИАГ

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Консултативни органи по въпросите, свързани с организацията, управлението на ловното стопанство, стопанисването, ползването и опазването на дивеча на национално, регионално и местно равнище, са ловният съвет към ИАГ, съветите по лова към регионалните дирекции по горите и комисиите по ловно стопанство към държавните горски стопанства или към държавните ловни стопанства.

(2) Ловният съвет към ИАГ обсъжда и разработва предложения за решаване на основните въпроси на ловното стопанство на национално равнище, като:

1. организация на ловното стопанство;
2. състояние, опазване и увеличаване на дивечовите запаси;
3. таксация и план за ползване;
4. разселване, аклиматизация и категоризиране на видовете дивеч;
5. регулиране запасите на някои видове дивеч;
6. временни ограничения и забрани за ловуване на някои видове дивеч;
7. срокове, средства и начини на ловуване;
8. нормативи за ловностопански мероприятия;
9. научноизследователски разработки по ловно стопанство;
10. други въпроси, свързани с ловното стопанство.

(3) Съветите по лова към регионалните дирекции по горите обсъждат и разработват предложения за решаване на ловностопански проблеми, свързани с лова и опазване на дивеча на регионално равнище.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) Комисиите по ловно стопанство към държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства обсъждат и разработват предложения за границите на развъдниците, управлението на ловното стопанство и стопанисването на дивеча на местно равнище.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Взетите решения от консултативните органи по чл. 15, ал. 2, чл. 16, ал. 2 и чл. 18, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча се привеждат в изпълнение със заповед на министъра на земеделието, съответно на изпълнителния директор на ИАГ, директора на регионалната дирекция по горите и директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство.

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 80 от 2010 г.) (1) Ежегодно до 31 октомври ловните сдружения представят в съответната регионална дирекция по горите информация за площта на ловностопанския район, броя на ловците, заплатили към 30 септември членския си внос, в т.ч. ловци, навършили 65-годишна възраст, придружена с предложение за организиране на курс за подготовка на кандидати за придобиване право на лов.

(2) Директорът на съответната регионална дирекция по горите до 15 ноември внася в ИАГ предложение за ловните сдружения, които ще организират курсове за кандидати за придобиване право на лов, и информация за броя на свободните места в тях.

(3) Изпълнителният директор на ИАГ до 30 ноември издава заповед, с която определя:

1. ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча, които през следващата година ще организират курсове за подготовка на кандидати за придобиване право на лов;
2. броя на свободните места в ловните сдружения по т. 1.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Броят на кандидатите за свободните места в ловните сдружения за придобиване право на лов не може да бъде по-голям от броя, определен със заповедта на изпълнителния директор на ИАГ по ал. 3, т. 2.

Глава трета ПРАВО НА ЛОВ

Чл. 12. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.; изм. с Решение № 654 на ВАС, бр. 10 от 2004 г., бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Кандидатите за придобиване право на лов до 20 януари подават в ловните сдружения по чл. 11а, ал. 3, т. 1 заявления за включване в курс за подготовка на кандидати за придобиване право на лов.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Подготовката на кандидатите се извършва от ловните сдружения по чл. 11, ал. 3, т. 1, когато на територията на областта, в която се намира ловното сдружение, лицата по чл. 22, ал. 4, т. 1 и 2 от Закона за лова и опазване на дивеча са му представили писмен отказ.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Ловните сдружения, организиращи курсове за подготовка на кандидати за придобиване право на лов, не по-късно от 31 януари на текущата година представят в съответната регионална дирекция по горите справка за броя на подадените заявления по чл. 12, ал. 1 за включване в курса за подготовка на кандидатите за придобиване право на лов и предлагат лицата по чл. 22, ал. 4 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Регионалната дирекция по горите в срок до 10 февруари внася в Изпълнителната агенция по горите обобщените предложения за определяне на лицата по чл. 22, ал. 4 от Закона за лова и опазване на дивеча, които да проведат подготовката на кандидатите за придобиване право на лов.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Изпълнителният директор на ИАГ до 15 февруари издава заповед, с която определя лицата по чл. 22, ал. 4, т. 1, 2 и 3 от Закона за лова и опазване на дивеча, които да проведат подготовка на кандидати за придобиване право на лов.

(4) Курсовете за подготовка на кандидати за придобиване право на лов се провеждат в периода от 15 февруари до 30 май по програма, при условия и по ред, утвърдени от изпълнителния директор на ИАГ.

Чл. 12б. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Лицата по чл. 22, ал. 4 от Закона за лова и опазване на дивеча, определени от ловните сдружения по реда на чл. 12а, ал. 1, представят следните документи:

1. за провеждане на теоретичната подготовка да имат сключен трудов или граждански договор поне с един от следните специалисти:

- а) научен работник в областта на ловното стопанство;
- б) преподавател по дисциплината "Ловно стопанство" във висше и/или средно училище;
- в) лице с висше лесовъдско образование с образователно-квалификационна степен "магистър" с най-малко 10 години практика по ловно стопанство;

2. за провеждане на практическата подготовка да имат сключен трудов или граждански договор с лице, имащо следните квалификации:

- а) специалист по оръжезnanие и боравене с ловно оръжие;
- б) инструктор по ловна стрелба;
- в) (нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) за завършен курс за следдипломна квалификация по ловна стрелба;

3. да имат лицензирано стрелбище, на което ще се провеждат практическата подготовка и изпитите с кандидатите за придобиване право на лов, или договор със собственик на лицензирано стрелбище;

4. учебен план за провеждане на курса, съдържащ темите за теоретична подготовка по приложение № 4, по дати, брой на часовете за лекции, темите за практическата подготовка по приложение № 5 по дати, лекторите и инструкторите;

5. (нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) сключен договор за обучение на кандидатите за придобиване право на лов от ловните сдружения по чл. 11а, ал. 3, т. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Ловните сдружения по чл. 11а, ал. 3, т. 1 не по-късно от 1 март въвеждат данните на кандидат-ловците в интернет базираната информационна система на ИАГ. В информационната система за всеки кандидат-ловец се въвеждат следните данни:

- а) трите имена;
- б) Единен граждански номер/Единен номер на чужденец;
- в) постоянен адрес.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) В срок не по-късно от 5 февруари ловното сдружение по чл. 11а, ал. 3, т. 1 внася в съответната регионална дирекция по горите копие от документите по ал. 1, придружени със съответните приложения (дипломи, удостоверения, лицензи и др.).

Чл. 13. (Изм. и доп - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Изпитите за придобиване право на лов се провеждат на не повече от две места в териториалния обхват на всяко държавно предприятие по чл. 163 от Закона за горите, на една редовна изпитна сесия от 1 юни до 30 юли и на една поправителна изпитна сесия от 1 до 31 октомври по график, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) До 15 май директорът на държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите предлага на изпълнителния директор на ИАГ график за провеждане на изпитите за придобиване право на лов в редовната изпитна сесия.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Лицата, завършили курса на обучение, се явяват на изпит в района на дейност на държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите, в чийто териториален обхват попада ловното сдружение, където са подали заявлението по чл. 12, ал. 1, след заплащане в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство на такса за полагане на изпит.

(4) На една изпитна дата се допускат до 25 лица.

(5) Теоретичният и практическият изпит се провеждат в различни дни.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Теоретичният изпит включва три нива - електронен тест, писмен изпит и устен изпит, като за явяване на всяко следващо ниво трябва да бъде издържано предходното.

(2) Теоретичният изпит се провежда в един календарен ден.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Електронният тест съдържа 104 въпроса, съответстващи на темите от програмата за теоретична подготовка на кандидатите за придобиване право на лов, групирани по раздели на модулен принцип:

1. дивечознание - 47 въпроса;
2. ловно законодателство - 7 въпроса;
3. дивечоразвъждане, стопанисване и опазване на дивеча - 11 въпроса;
4. начини, методи и средства за ловуване - 12 въпроса;
5. оръжезнание и ловна стрелба - 5 въпроса;
6. ловна кинология - 9 въпроса;
7. болести по дивеча - 9 въпроса;
8. оказване на първа медицинска помощ - 4 въпроса.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(3) Комплектовката на изпитния тест се извършва в началото на изпитния ден в присъствието и с участието на кандидатите чрез случаен подбор на отделни изпитни модули при спазване на структурата по ал. 1.

(4) Времето за полагане на теста е 90 минути.

(5) (Отм. – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.).

(6) Оценката на резултатите от изпитния тест се определя от броя на верните отговори, посочени от кандидата. Кандидатът, отговорил правилно на 80 и повече въпроси от изпитния тест, се счита за успешно издържал писмения тест.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

Чл. 16б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Изпитните билети за писмения изпит се подготвят предварително и включват въпроси от различни раздели на преподадения материал. Всеки кандидат, допуснат до явяване на писмен изпит, развива въпросите от изпитен билет, съдържащ два въпроса по темите от програмата за теоретична подготовка на кандидатите за придобиване право на лов, изтеглен лично от него, върху листове, подпечатани с печата на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство.

(2) Времето за провеждане на писмения изпит е 90 минути от момента на изтегляне на билета.

(3) Проверката на писмените работи се извършва от изпитната комисия веднага след предаването на писмените работи. Оценката на писмените работи се извършва по шестобалната система, като всеки отделен въпрос се оценява с точност до 50 стотни от единицата. Общата оценка на писмената работа е средноаритметична на сбора от оценките на двата изпитни въпроса.

(4) Кандидатите, получили оценка добър 4 или по-висока за писмената си работа, се считат за успешно издържали писмения изпит и се допускат до по-нататъшно участие в изпита.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

Чл. 16в. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Кандидатите, допуснати до устен изпит, отговарят на уточняващи въпроси на комисията, които са свързани с развитите от тях писмени въпроси.

(2) Комисията поставя оценка на устния изпит "издържал" или "неиздържал".

(3) Кандидатите, получили оценка "издържал", се считат за успешно положили теоретичния изпит и се допускат до явяване на практически изпит.

(4) За резултатите от проведения устен изпит се изготвя протокол от изпитната комисия, който се подписва от кандидатите.

Чл. 16г. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Изпитната комисия въвежда в интернет базираната информационна система на ИАГ резултатите и издава протокол от проведения теоретичен изпит.

(2) Документацията на изпитната комисия от проведения теоретичен изпит включва:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) резултати от проведения електронен тест на кандидатите;

2. писмените работи на кандидатите;

3. (отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.);

4. обобщения протокол от теоретичния изпит.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(4) Резултатите от проведения теоретичен изпит са окончателни и не подлежат на преразглеждане.

Чл. 17. (1) До практически изпит се допускат лицата, издържали теоретичния изпит.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Практическият изпит включва:

1. (изм. – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) стрелба по силует на дивеч (дива свиня) от 35 м - 10 изстрела; стрелбата се извършва с ловни патрони тип "куршум"; за успешно издържал се счита резултат от минимум 6 точни изстрела;

2. стрелба по асфалтови панички (дисциплина скейт) - единична стрелба от 7 позиции - с ловни патрони със съчки № 9 (2 мм), както следва:

- а) първа позиция - стрелба по 5 панички - 3 от голяма кула и 2 от малка кула;
  - б) втора позиция - стрелба по 4 панички - 2 от голяма кула и 2 от малка кула;
  - в) трета позиция - стрелба по 2 панички - 1 от голяма кула и 1 от малка кула;
  - г) четвърта позиция - стрелба по 2 панички - 1 от голяма кула и 1 от малка кула;
  - д) пета позиция - стрелба по 2 панички - 1 от голяма кула и 1 от малка кула;
  - е) шеста позиция - стрелба по 4 панички - 2 от голяма кула и 2 от малка кула;
  - ж) седма позиция - стрелба по 6 панички - 3 от голяма кула и 3 от малка кула;
- за успешно издържал се счита резултат от минимум 12 точни изстрела.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) За резултатите от проведения практически изпит се изготвят индивидуални протоколи на участниците, комисията отразява крайния резултат от практическия изпит в интернет базираната информационна система на ИАГ и издава обобщен протокол, съдържащ резултатите на всеки от кандидатите от теоретичния и практическия изпит. Протоколите се съхраняват като документация на изпитната комисия.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Резултатите от проведения практически изпит са окончателни и не подлежат на преразглеждане.

(6) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Лицата по чл. 24 от Закона за лова и опазване на дивеча полагат само практически изпит по ал. 2.

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Лицата, които поради обективна невъзможност не се явят на изпита по чл. 16 и 17 или не го издържат, имат право да се явят на поправителна изпитна сесия през октомври на същата година.

(3) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г., изм., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) За явяване на изпита по чл. 16 и 17 в срок до 1 септември лицата по ал. 2 подават заявление в държавните горски и държавните ловни стопанства.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Към заявлението по ал. 3 се прилага документ за платена такса и удостоверение за завършен курс на обучение за придобиване право на лов.

(5) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) До 15 септември директорът на държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите предлага на изпълнителния директор на ИАГ график за провеждане на поправителен изпит за придобиване право на лов.

Чл. 17б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Кандидатите за придобиване право на подборно ловуване се допускат до изпит след завършен курс на обучение по програма съгласно приложение № 6 и приложение № 6а.

(2) Курсовете по ал. 1 се организират от държавните ловни стопанства, от ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча и от Лесотехническият университет, които водят регистър за курсовете. Курсовете се провеждат по учебен план, включващ темите за подготовка по дати, брой учебни часове и лектори.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Ловните сдружения по ал. 2 трябва да имат сключен трудов или граждански договор поне с един от следните специалисти за провеждане на теоретична подготовка:

- 1. научен работник в областта на ловното стопанство;
- 2. преподавател по дисциплината "Ловно стопанство" във висше и/или средно учебно заведение;
- 3. лице с висше лесовъдско образование с най-малко 10 години практика по ловно стопанство.

(4) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) За провеждане на практическа подготовка лицата по ал. 2 трябва да имат сключен трудов или граждански договор с лице, имащо следните квалификации: специалист по оръжезнание и боравене с огнестрелно оръжие и инструктор по стрелба.

(5) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Лицата по ал. 2 трябва да имат лицензирано стрелбище, на което да се провеждат практическата подготовка и изпитите с кандидатите за придобиване право на подборно ловуване, или договор със собственик на лицензирано стрелбище.

(6) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) В едноседмичен срок от завършването на курса на обучение лицата по ал. 2 издават удостоверения за завършен курс на обучение по видове едър дивеч.

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Изпитите за придобиване право на подборно ловуване се провеждат в държавните ловни стопанства и в Лесотехническия университет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 80 от 2010 г., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Изпитът за придобиване право на подборно ловуване включва:

1. писмен изпит;
2. устен изпит;
3. (в сила от 1.01.2014 г. - ДВ, бр. 48 от 2011 г.) практически изпит.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Лицата, завършили курса на обучение, подават заявления за явяване на изпит в държавното ловно стопанство или в Лесотехническия университет, където е извършена регистрацията по чл. 17б, ал. 2. Към заявлението се прилагат удостоверение за завършен курс на обучение и документ за платена такса за полагане на изпит за придобиване право на подборно ловуване.

(6) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) В двуседмичен срок след представяне на заявлението по ал. 5 директорът на регионалната дирекция по горите предлага на изпълнителния директор на ИАГ график и състав на комисиите за провеждане на изпити по държавните ловни стопанства или в Лесотехническия университет.

(7) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) На една изпитна дата се допускат до изпит до 25 лица.

Чл. 18а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) При провеждане на писмения изпит за придобиване право на подборно ловуване всеки кандидат развива въпроси по темите от учебния план по чл. 17б, ал. 2, съдържащи се в изтегления от него изпитен билет. Листовете, върху които работят кандидатите, са подпечатани с печата на държавното ловно стопанство или на Лесотехническия университет.

(2) Времето за провеждане на писмения изпит е до два астрономически часа.

(3) Проверката и оценката на писмените работи се извършват веднага след предаването им на комисията по чл. 19, ал. 3.

(4) Писмените работи се оценяват с "издържал" или "неиздържал" за всеки вид отделно, изхождайки от пълнотата и нивото на изложените знания.

(5) Резултатите от проведения писмен изпит се отразяват в изпитния протокол.

Чл. 18б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Кандидатите, издържали писмения изпит за придобиване право на подборно ловуване, се допускат до устен изпит, на който отговарят на зададени от комисията въпроси от учебния план по чл. 17б, ал. 2.

(2) Времето за полагане на устния изпит не може да бъде повече от 30 минути.

(3) Комисията поставя оценка на устния изпит "издържал" или "неиздържал".

(4) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Кандидатите, получили оценка "издържал", се считат за успешно положили устния изпит.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(6) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(7) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

Чл. 18в. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 1.01.2014 г.) (1) До практически изпит се допускат лицата, издържали устния и писмения изпит.

(2) Практическият изпит включва стрелба по силует на дивеч (дива свиня) от 100 м - 5 изстрела. Стрелбата се извършва с дългоцевни огнестрелни оръжия с нарезна цев с калибър от 7 до 8 мм. За успешно издържал се счита резултат от минимум 3 точни изстрела в кръга, разположен в областта на гръдния кош на силуета.

(3) Резултатите от проведените писмен, устен и практически изпит се отразяват в интернет базираната информационна система на ИАГ от изпитната комисия, която изготвя обобщен протокол. Протоколите се съхраняват като документация на изпитната комисия.

(4) Резултатите от проведените изпити са окончателни и не подлежат на обжалване.

(5) Екземпляр от обобщения протокол се представя в ИАГ, въз основа на който в 15-дневен срок се издават удостоверения за подборно ловуване.

Чл. 18г. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишен чл. 18в, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) (1) Курсовете за подготовка и изпитите за придобиване право на ловен водач се организират и провеждат от държавните ловни стопанства и от Лесотехническият университет по програма съгласно приложение № 7.

(2) За организирания курсове ловното стопанство или Лесотехническият университет водят регистър.

(3) Изпитът за придобиване право на ловен водач включва две нива - събеседване и практика.

(4) Комисията поставя на лицата оценка "издържал" или "неиздържал".

(5) За резултатите от изпита изпитната комисия изготвя протокол. Екземпляр от протокола се представя в ИАГ, въз основа на който на успешно положилите изпита се издават удостоверения за придобиване право на ловен водач.

Чл. 19. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Изпълнителният директор на ИАГ със заповед назначава комисии за провеждане на изпити за придобиване право на лов от български граждани и от чужденци, дългосрочно пребиваващи в Република България, както и за подборен отстрел и ловни водачи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) В комисииите за провеждане на изпит за придобиване право на лов се включват представители на ИАГ или на регионалната дирекция по горите, на държавното горско стопанство и държавното ловно стопанство, на Министерството на вътрешните работи, на държавното предприятие по чл. 163 от Закона за горите.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В комисииите за провеждане на изпит за придобиване право на подборно ловуване се включват представители на ИАГ или на регионалната дирекция по горите и на държавното ловно стопанство, на Министерството на вътрешните работи и на лицата по чл. 17б, ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В комисииите за провеждане на изпит за придобиване право на ловен водач се включват представители на ИАГ и на Лесотехническият университет.

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 22. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) (1) Ловният билет се издава от държавното горско стопанство, съответно от държавното ловно стопанство, в чийто район извършва дейност ловното сдружение, в което членува лицето, придобило право на лов. Лицата по чл. 22, ал. 6, т. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча могат да притежават само един ловен билет.

(2) Ловният билет се издава в 7-дневен срок след подаване на писмено заявление, към което се прилагат:

1. удостоверение за придобито право на лов;
2. членска карта, удостоверяваща членство в ловно сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча;
3. снимки - два броя;
4. документ за платена такса.

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) (1) Ловец, променил членството си в ловно сдружение, подава заявление за пререгистрация на ловния си билет в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство, в чийто район извършва дейност ловното сдружение.

(2) Директорът на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство по ал. 1 или упълномощени от тях длъжностни лица регистрират промяната и издават нов ловен билет без заплащане на годишна такса.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.).

(4) (Доп. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) Презаверката на ловните билети се извършва в държавните горски стопанства и в държавните ловни стопанства, в чийто район извършва дейност ловното сдружение, след представяне на заверена членска карта от ловно сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча за съответната година и документ за платена годишна вноска за стопанисване по чл. 37а от Закона за лова и опазване на дивеча и документ за платена годишна такса по чл. 116, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси, когато е приложимо.

(5) В случаите на изгубен, откраднат или повреден ловен билет държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство издава нов срещу заплащане на такса за издаване на дубликат.

Чл. 24. (1) Удостоверенията за подборен отстрел и ловни водачи се издават от ИАГ.

(2) Изпълнителната агенция по горите води публичен регистър за удостоверенията по ал. 1.

Чл. 25. (1) Изпълнителната агенция по горите издава билети за лов на представители на дипломатически мисии при условията на взаимност.

(2) Изпълнителната агенция по горите издава билети за лов на чужденци, дългосрочно пребиваващи в Република България, при представяне на следните документи:

1. (отм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.);
2. (отм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.);
3. (отм. – ДВ, бр. 28 от 2019 г.);
4. снимка на лицето - 1 бр.;
5. документ за платена такса.

(3) Държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство издава билети за лов за срок един месец на чужденци, краткосрочно пребиваващи в Република България, след представяне на документ за придобито право на лов, издаден от страната, чийто граждани или поданици са те.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Изпълнителната агенция по горите води регистър за билетите за лов, издадени по реда на ал. 1 и 2.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Държавните горски и държавните ловни стопанства водят регистър за билетите за лов, издадени по реда на ал. 3.

Чл. 25а. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г., отм., бр. 80 от 2010 г.).

Чл. 25б. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г., отм., бр. 80 от 2010 г.).

Чл. 26. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 80 от 2010 г.).

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) (1) Лицата от две или повече ловни дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча вземат решение за учредяване на ловно сдружение.

(2) Решението за учредяване на ловно сдружение се взема на общо събрание на ловните дружини. Общото събрание е законно, ако присъстват повече от половината от всички членове на дружината, регистрирани в съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство.

(3) Решенията по ал. 1 се вземат с обикновено мнозинство от присъстващите, за което се съставят протоколи от общите събрания на ловните дружини.

Глава четвърта СТОПАНИСВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

Раздел I Стопанисване на дивеча

Чл. 28. Стопанисването на дивеча в ловностопанските райони се извършва въз основа на утвърдените ловоустройствени проекти.

Чл. 29. (1) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 80 от 2010 г.) Ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча подават в държавното горско стопанство, съответно в държавното ловно стопанство, заявление за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча за съответния ловностопански район, към което прилагат:

1. актуално състояние на съдебната регистрация;
2. копие от документ за регистрация в регистър БУЛСТАТ;
3. копие от договора със специалиста по ловно стопанство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) След подаване на заявлението по ал. 2 директорът на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство открива процедурата за пряко договаряне с издаването на заповед, която съдържа:

1. правното и фактическото основание за откриване на процедурата;
2. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) ловностопанските райони;
3. срока за предоставяне стопанисването на дивеча;
4. изисквания за стопанисването на дивеча;
5. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) срок за разглеждане на документите на сдружението, който не може да бъде по-кратък от 5 работни дни;
6. място, ден и час за провеждане на прякото договаряне;
7. (нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) комисия, която да разгледа документите на сдружението и да проведе прякото договаряне.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Директорът на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, изпраща копие от заповедта по ал. 3 до сдружението, подало заявление по ал. 2.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 80 от 2010 г.).

(6) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Комисията по ал. 3, т. 7 се състои от не по-малко от трима членове.

(7) Комисията по ал. 6 изготвя протокол за своята работа, който се подписва и от представител на сдружението.

(8) Въз основа на протокола по ал. 7 директорът на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, сключва със сдружението договор за предоставяне стопанисването на дивеча.

(9) Договорът по ал. 8 съдържа клаузи за правата и задълженията на сдружението по чл. 37 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(10) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Страните подписват допълнително споразумение към договора по ал. 8, когато ловна дружина премине в друго сдружение. Допълнителното споразумение се подписва след представяне на:

1. протокол от ръководния орган на ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча с решение за приемане на ловната дружина;
2. протокол от събранието на дружината с решение за преминаване в друго сдружение.

Чл. 30. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 80 от 2010 г.; отм. с Решение № 1944 на ВАС на РБ - бр. 16 от 2019 г., в сила от 22.02.2019 г.).

(2) Ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча, което е страна по договора, стопанисва дивеча в ловностопанския район, за който има заповед по ал. 1.

Чл. 31. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Договорът по чл. 29, ал. 8 се прекратява:

1. с изтичането на срока;
2. при прекратяване на една от страните по договора;
3. по взаимно съгласие на страните;
4. при констатирани нарушения по чл. 29 и 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В случаите по ал. 1, т. 4 договорът се прекратява с едномесечно писмено предизвестие от директора на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, отправено до лицето, което представлява сдружението.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Когато липсва съгласие между страните за подписване на допълнително споразумение по чл. 29, ал. 10, договорът по чл. 29, ал. 8 се прекратява едностранно от директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство в частта относно ловностопанския район на ловната дружина, преминала в друго сдружение, след представяне на документите по чл. 29, ал. 10.

Чл. 31а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Изпълнителната агенция по горите предоставя чрез пряко договаряне стопанисването на дивеча в ловностопанските райони на дивечовъдните участъци по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча на Националното ловно сдружение за срок 10 години.

Чл. 31б. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Държавните горски стопанства предоставят стопанисването и ползването на дивеча в дивечовъдните участъци по чл. 10 от Закона за лова и опазване на дивеча заедно с ловната база, която е държавна собственост, и биотехническите съоръжения на юридически лица чрез конкурс.

(2) Лицето по чл. 34, ал. 1, т. 1, 3, 4 и 5 от Закона за лова и опазване на дивеча, на което може да бъде предоставено стопанисването и ползването на дивеча в дивечовъдните участъци по чл. 10 от Закона за лова и опазване на дивеча, трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да не е обявено в несъстоятелност и да не е в производство по несъстоятелност;
2. да не е в ликвидация;
3. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) да няма просрочени задължения към държавата и общините, установени с влязъл в сила акт на компетентен държавен орган;
4. да не е лишено от право да упражнява търговска дейност;
5. да не е осъдено за банкрут;
6. да не е осъждано с влязла в сила присъда за престъпление против собствеността или стопанството, освен ако е реабилитирано;
7. да има сключени трудови договори със:
  - а) специалист по ловно стопанство с висше образование с не по-малко от 3 години стаж в областта на ловното стопанство, назначен за стопанисване на дивеча;
  - б) най-малко един специалист по ловно стопанство за всеки 2500 ха ловна площ, който има свидетелство за подборен отстрел.

(3) Договорите по ал. 2, т. 7 могат да бъдат сключени и под отлагателно условие, че влизат в сила след спечелването на конкурса.

(4) Изискванията на ал. 2, т. 4, 5 и 6 се отнасят за управителите и изпълнителните членове на управителните органи на кандидата.

(5) обстоятелствата по ал. 2, т. 1, 2, 3, 5 и 6 се удостоверяват с документ от съответния компетентен орган, а по ал. 2, т. 4 - с декларация.

(6) Кандидатите подават предложенията си в запечатан непрозрачен плик с ненарушена цялост, който съдържа два отделни запечатани непрозрачни плика с обозначение "Плик А - Документи" и "Плик Б - Предлагана годишна вноска за стопанисване на дивеча в дивечовъдния участък и бизнес програма за стопанисване и ползване на дивеча и за изпълнение на ловоустройствения проект".

(7) Когато процедурата включва и отдаване под наем на базата за ловен туризъм, кандидатите предлагат годишна наемна цена на базата за ловен туризъм, която се поставя в "Плик В".

(8) При отваряне на "Плик А", "Плик Б" и "Плик В" заседанието на комисията е открито и на него могат да присъстват представители на кандидатите, участващи в процедурата.

(9) Комисията пристъпва към отваряне на "Плик Б" и "Плик В" само на онези кандидати, които след отваряне на "Плик А" са допуснати до по-нататъшно участие в конкурса. При отварянето на офертите най-малко трима членове на комисията подписват "Плик Б" и "Плик В", като се подписват и всички приложения, които комисията ще оценява съгласно обявените критерии. Комисията предлага по един представител от присъстващите участници да подпише плик "Б" и плик "В" на останалите участници.

(10) Когато в конкурсната процедура участва кандидат, който е направил инвестиции в съответното държавно горско стопанство до 31 декември 2007 г., комисията за провеждане на конкурса взема предвид размера на инвестициите при оценяване на предложенията. Размерът на инвестициите се доказва с надлежни финансово-счетоводни документи и протокол, подписан от директора на държавното горско стопанство.

Чл. 31в. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции по горите, както и държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства извършват проверки по изпълнението на договорите по чл. 31б.

(2) За резултатите от проверките се изготвят доклади, които съдържат констатации за:

1. състоянието на дивечовите запаси в съответния дивечовъден участък;
2. изпълнението на бизнес програмата по чл. 36з, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) Когато в хода на проверките по ал. 1 се установи, че е налице някое от основанията по чл. 36м, ал. 1, т. 1 - 4 от Закона за лова и опазване на дивеча, комисията, извършила проверката, предлага на директора на съответното държавно горско стопанство да прекрати едностранно договора.

Чл. 32 - 44. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) Договорите за стопанисване и ползване на дивеча в ловностопанските райони, предоставени на ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча, се сключват за срок 15 години.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 46 - 48. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 49. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) За осигуряване изхранването на дивеча, за подобряване на неговите местообитания и за ограничаване размера на щетите, които той нанася на горската растителност и селскостопанската продукция, във всеки ловностопански район се създава и поддържа специализирана фуражна база при спазване на следните препоръчителни площи:

1. дивечови ниви, ливади, просеки и специални сечища в държавните ловни стопанства и дивечовъдни участъци - минимум 40 дка на 100 ха ловна площ за равнинните райони, минимум 20 дка на 100 ха ловна площ за полупланинските райони и минимум 10 дка на 100 ха ловна площ за планинските райони;

2. дивечови ниви, ливади, просеки и специални сечища в останалите ловностопански райони - минимум 2 дка на 100 ха ловна площ за равнинните райони и минимум 6 дка на 100 ха ловна площ за полупланинските и планинските райони.

(2) Площите за специализираната фуражна база се определят с ловоустройствените проекти.

(3) Площите за специализираната фуражна база върху общински земи и гори се определят след решение на общинския съвет по предложение на комисията по ловно стопанство към държавното горско стопанство.

(4) Площите за специализираната фуражна база върху частни земи и гори се определят след сключен договор между собственика на земята и гората и лицата, стопанисващи дивеча.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Проектирането на техническите съоръжения и материалната база се определят с ловоустройствения проект.

Чл. 50. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Подхранването на дивеча се извършва при спазване на препоръчителни дневни дажби и минимални срокове съгласно приложение № 1.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 51. За подхранване на дивеча в ловностопанските райони се изграждат и поддържат следния минимален брой съоръжения:

1. хранилки и солища за елени, сърни, муфлони, диви кози, зубър и тибетски як - по 1 брой на 10 животни; на всеки 10 обикновени хранилки - 1 комбинирана сеновал-хранилка при необходимост;

2. хранилища за дива свиня - на 300 ха ловна площ - 1 брой;

3. хранилки и солища за зайци - на 15 животни - 1 брой;

4. хранилки за глухар - за 5 птици - 1 брой;

5. хранилки за фазани, токачки и полудиви патици - за 20 птици - 1 брой;

6. хранилки за яребици и кеклици - за 15 птици - 1 брой.

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Разселването на дивеч в страната се осъществява по предложение на лицата, стопанисващи дивеча и се съобразява с местообитанията и със зоните за разселване на отделните видове ловни птици.

(2) Изпълнителният директор на ИАГ до 30 юни утвърждава програма за разселване на едър и дребен местен дивеч за текущия ловен сезон.

(3) Изпълнителният директор на ИАГ до 15 декември утвърждава програма за разселване на фермерно произведен дивеч за следващия ловен сезон.

(4) Дивечът извън предвидения в програмите по ал. 2 и 3 може да се разселва само след разрешение от изпълнителния директор на ИАГ.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Едрият дивеч и местният дребен дивеч за разселване се придружава с ветеринарномедицинско свидетелство и фактура за покупко-продажба и преди разселване престоява в карантинни дворове не по-малко от 45 дни.

(6) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Фермерно произведеният дребен дивеч за разселване се придружава с ветеринарномедицинско свидетелство и фактура за покупко-продажба, издадена от обект, отговарящ на изискванията на наредбата по чл. 42, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча, и преди разселване престоява във волиери в ловностопанските райони не по-малко от 15 дни.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 80 от 2010 г., доп., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) За разселване на дивеч се изготвя протокол от комисия, назначена от директора на съответното държавно горско стопанство или държавното ловно стопанство. Комисията включва представители на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, районната ветеринарна служба и представител на лицата, стопанисващи дивеча. Протоколът от комисията се съгласува от директора на съответната регионална дирекция по горите.

Чл. 53. (1) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

(2) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 80 от 2010 г.) Стопанисващите дивеча по чл. 34 от Закона за лова и опазване на дивеча осигуряват ветеринарномедицинско обслужване на дивеча.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Контролът по осъществяване на специализираната зоофилактика на дивеча се осъществява от ИАГ и от Националната научноизследователска станция по ловно стопанство, биология и болести по дивеча.

Раздел II Ползване на дивеча

Чл. 54. (1) Методите на подборно ловуване са:

1. чрез издебване;
2. чрез причакване;
3. чрез примамване.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г., доп., бр. 80 от 2010 г., изм. и доп., бр. 88 от 2018 г.)

Подборният отстрел по линия на организирания ловен туризъм в държавните ловни стопанства, дивечовъдните участъци към държавните горски стопанства, в които стопанисването и ползването на дивеча се осъществява от тях, и обектите по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча се извършва в присъствието на служебно лице, притежаващо удостоверение за ловен водач или подборен отстрел.

(3) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Подборният отстрел в дивечовъдните участъци, предоставени за стопанисване и ползване на юридически лица, се извършва в присъствието на лицата по чл. 36а, ал. 1, т. 7 от Закона за лова и опазване на дивеча, когато ловуването се извършва по линия на организирания ловен туризъм.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 3, бр. 80 от 2010 г.) На служебното лице по ал. 2 се зачислява служебно ловно оръжие.

Чл. 55. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) В държавните ловни стопанства и в дивечовъдните участъци към държавните горски стопанства, в които стопанисването и ползването на дивеча се осъществява от тях, както и в тези по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча груповото ловуване на дива свиня се допуска само по линия на организирания ловен туризъм.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Груповото ловуване на дива свиня в ловностопанските райони на ловните дружини се извършва по утвърден график от държавното горско стопанство, съответно от държавното ловно стопанство, при норматив 3 ловни излета за една дива свиня, планирана за отстрел, за един ловен сезон. Груповото ловуване по линия на организирания ловен туризъм се извършва след подаване на писмена заявка в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство, които осигуряват придружител.

(3) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Груповото ловуване на дива свиня в дивечовъдните участъци, за които има сключени договори за стопанисване и ползване на дивеча по чл. 36, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча, се извършва по утвърден график от държавното горско стопанство. Груповото ловуване по линия на организирания ловен туризъм се извършва в присъствието на лицата по чл. 36а, ал. 1, т. 7 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

(5) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 3, бр. 80 от 2010 г.) При групово ловуване на дива свиня и хищници групите се състоят от 8 до 20 ловци, включително гоначите и ръководителят на групата.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., предишна ал. 5, бр. 80 от 2010 г.) При групово ловуване на дива свиня се разрешава да се ползват до 10 ловни кучета.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) До завършване на гонката ловците не могат самоволно да напускат или да променят определените им от ръководителя места.

(8) (Предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) По време на ловуването ловците са екипирани с ленти, шапки или облекло с ярък сигнален цвят.

(9) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2009 г., предишна ал. 8, бр. 80 от 2010 г.) Груповото ловуване на хищници в ловностопанските райони на ловните дружини се извършва по график, утвърден от държавното горско стопанство, съответно от държавното ловно стопанство.

Чл. 56. Индивидуалното ловуване на дребен дивеч се извършва чрез издебване, причакване, примамване и с използване на ловни кучета.

Чл. 57. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Груповото ловуване на дребен дивеч се извършва чрез неподвижна постова гонка и подвижна гонка. Групите се състоят най-малко от трима ловци, включително ръководителя на лова.

(2) При неподвижната постова гонка стрелците се нареждат от ръководителя на групата, а гоначите подгонват дивеча към постове.

(3) При подвижната гонка ловците се нареждат в една линия и в движение вдигат и отстрелват дивеча.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) При груповото ловуване се използват ловни кучета.

(5) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2009 г., изм. и доп., бр. 80 от 2010 г.) При ловуване на местен дребен дивеч, бекас и пъдпъдък ловците са екипирани с ленти, шапки или облекло с ярък сигнален цвят.

Чл. 58. (1) (Изм. с Решение № 3722 на ВАС - ДВ, бр. 43 от 2002 г., бр. 15 от 2009 г.) На хищници се ловува индивидуално, групово и по време на лов на други видове дивеч, като се използват всички разрешени методи на ловуване, както и обучени за целта кучета и кучета за подземен лов.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

(3) (Отм. с Решение № 3722 на ВАС - ДВ, бр. 43 от 2002 г., нова, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) Груповото ловуване на хищници се провежда от 1 октомври до 31 декември, а на чакали извън горския фонд - от 1 януари до 28 февруари, при наличие на изпълнен план за отстрел на хищници. Ловуването се извършва в присъствието на придружител от държавното горско стопанство или държавното ловно стопанство.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

(6) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Изпълнителният директор на ИАГ съгласувано с министъра на околната среда и водите по предложение на ловния съвет със заповед определя разрешените за употреба капани за избирателен лов, както и въвеждането и на други избирателни методи и средства за лов.

Чл. 59. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Ръководителите на лова се определят от общото събрание на ловната дружина и броят им е в зависимост от обособените ловища в ловностопанския район. Ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча представя списък на ръководителите на лова за утвърждаване от директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство. На утвърдените лица директорът издава удостоверение по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ.

(2) Лицата по ал. 1, на които са издадени удостоверения, могат да бъдат придружители при индивидуално ловуване на дребен дивеч по линия на организирания ловен туризъм.

(3) Ръководителят на лова осъществява следните функции:

1. отговаря за реда, дисциплината и спазването на законността при подготовката, организацията и провеждането на ловния излет;

2. получава попълненото от председателя на дружината разрешително за ловуване, като проверява правилно ли са вписани датата и мястото на ловуване, видът и количеството на разрешения за отстрел дивеч;

3. преди да започне ловният излет, проверява наличието на ловен билет, членска карта и разрешително за носене на ловно оръжие на всеки участник в лова, попълва разрешителното за лов съгласно изискванията на чл. 86, ал. 4 и събира дължащата се индивидуална такса за ловуване от всеки участник в лова;

4. (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) инструктира участниците в ловния излет относно:

а) вида и количеството на дивеча, който ще се отстрелва, сигналите за начало и край на гонката и лова, часа и мястото на сборния пункт след приключването на гонката и лова;

б) правилата за безопасно боравене с ловно оръжие, дисциплината и спазването на законността при провеждането на ловния излет и неупотребата на алкохол или наркотични вещества при провеждането на ловния излет;

5. организира ловния излет, като определя стрелците, гоначите и ловните кучета, които ще участват в гонката (при групов лов на дива свиня), мястото и броя на гонките, местата на стрелците на стрелковата линия;

6. контролира количеството на отстреляния дивеч;

7. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) след приключване на ловния излет събира всички участници и прави разбор на лова, като организира провеждането на съответните ритуали и разпределянето на отстреляния дивеч между участниците в лова и заверява разрешителното за лов, като отразява резултата от ловуването, вида и количеството на отстреляния дивеч и попълва талоните на участниците;

8. при нараняване на участник в лова прекратява ловния излет и взема бързи мерки за оказване на първа медицинска помощ на пострадалия, урежда транспортирането му до най-близкия медицински пункт или довеждането на медицинско лице и уведомява органите на Министерството на вътрешните работи и ловното сдружение за инцидента;

9. при смърт на участник в лова незабавно прекратява лова, уведомява органите на Министерството на вътрешните работи и прокуратурата за съдействие и осигурява присъствието на местопроизшествието на всички участници в ловния излет до идването на компетентните органи;

10. изготвя писмен доклад за извършени закононарушения по време на ловния излет и го прилага към разрешителното за лов.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) Участниците в групово ловуване на дива свиня, дребен дивеч и хищници подписват декларация да спазват стриктно разпорежданията на ръководителя на лова.

(5) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Ръководителят на лова отстранява участниците по ал. 4, които нарушават разпорежданията по ал. 3, т. 4.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Не се разрешава участието в лова на лице, употребило алкохол или наркотични вещества.

Чл. 61. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) За установяване на действителните запаси на дивеча ежегодно във всички ловностопански райони се провежда таксация по наредба на изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Държавното горско стопанство и държавното ловно стопанство съвместно с ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча ежегодно до 31 март извършват таксирано на дивеча. Таксирането на дивеча се извършва по графици, предварително утвърдени от съответния директор на държавно горско стопанство и на държавно ловно стопанство.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) Таксирането на дивеча в обектите по чл. 11 и по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча и в националните паркове се организира от лицата, които стопанисват дивеча в тях, и от лицата по чл. 36, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) Резултатите от извършената таксация в ловностопанските райони на ловните дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча се представят за одобряване от държавното горско стопанство или от държавното ловно стопанство чрез ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча. За ловностопанските райони по ал. 3 резултатите от проведената таксация се одобряват от ИАГ.

(5) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Резултатите от проведената таксация в ловностопанските райони по ал. 4 и в районите, в които дивечът се стопанисва от държавното горско стопанство или от държавното ловно стопанство, се представят за одобряване от изпълнителния директор на ИАГ чрез директора на регионалната дирекция по горите.

(6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Контролът при провеждане на таксацията се осъществява от:

1. Изпълнителната агенция по горите - за ловностопанските райони на държавните ловни стопанства, обектите по чл. 11 и § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча;

2. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) регионалната дирекция по горите - за ловностопанските райони на дивечовъдните участъци и бази за интензивно стопанисване на дивеча и за ловностопанските райони на ловните дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча;

3. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства - за ловностопанските райони на ловните дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча;

4. (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Националното ловно сдружение - за ловностопанските райони на ловните дружини в ловните сдружения - членове на Националното ловно сдружение.

(7) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Националното ловно сдружение до 10 април съгласува резултатите от пролетната таксация на дивеча и проектоплана за ползване за ловностопанските райони на своите членове.

(8) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) До 15 октомври в ловностопанските райони на ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча, в които има одобрен план за ползване на заека, се провежда контролна есенна таксация.

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) До 15 май на текущата година резултатите от проведената пролетна таксация на дивеча се предлагат от ловния съвет на изпълнителния директор на ИАГ за утвърждаване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В ИАГ се води публичен регистър за резултатите от проведената пролетна таксация на дивеча.

Чл. 63. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Плановете за ползване на местния дивеч се изготвят от лицата, които го стопанисват, въз основа на одобрените резултати от пролетната таксация на дивеча, състоянието на дивечовите запаси и предвижданията на ловоустройствения проект за съответния ловностопански район.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) Ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча ежегодно изготвят план за ползване на хищници, съобразен със запаса на отделните видове хищници, обитаващи ловностопанските райони на дружините в сдружението.

(3) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм. и доп., бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 80 от 2010 г.) Комисиите по ловно стопанство до 15 април разглеждат плановете за ползване на дивеча в дивечовъдните участъци и в ловностопанските райони на ловните дружини в ловните сдружения и чрез съветите по лова до 31 май се внасят в ловния съвет за обсъждане. Националното ловно сдружение в същия срок внася плановете за ползване на дивеча в ловностопанските райони на ловните дружини в сдруженията - негови членове, за обсъждане в ловния съвет.

(4) (Предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., доп., бр. 15 от 2009 г., изм., бр. 80 от 2010 г.) Ловният съвет обсъжда плановете за ползване по ал. 3, внесените чрез регионалните дирекции по горите и националното ловно сдружение плановете за ползване на дивеча в държавните ловни стопанства и обектите по чл. 11 и § 69 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за лова и опазване на дивеча и ги предлага на изпълнителния директор на ИАГ за утвърждаване.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 41 от 2003 г., доп., бр. 15 от 2009 г.) Плановете за ползване на дивеча се изготвят в съответствие с предвижданията на ловоустройствения проект за съответния ловностопански район по чл. 7, ал. 6 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(7) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Въз основа на одобрения план за ползване председателят на ловната дружина чрез ловното сдружение представя в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство месечни графици за групово ловуване на дива свиня и на местен дребен дивеч. Директорът на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство утвърждава или коригира предложения график в срок най-малко 7 дни преди ловуването.

Чл. 64. Планът за ползване на разселения дивеч се утвърждава след разселването му, като лицата, стопанисващи дивеча, представят следните документи:

1. проект на план за ползване на разселен дивеч;
2. документ за произход на разселения дивеч;
3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) протокол за разселеното количество дивеч по чл. 52, ал. 5.

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Годишната вноска за ползване на дивеча е в зависимост от одобрения план за ползване на дивеча за всеки ловностопански район и се формира на базата на броя на

издадените разрешителни за ловуване през календарната година.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Министърът на земеделието по предложение на ловния съвет ежегодно до 31 декември утвърждава цена на разрешителните за лов за следващата година. Цената се определя в зависимост от вида дивеч и начина на ловуване, разпределени в следните категории:

1. категория индивидуален лов на едър дивеч, включваща следните групи:

- а) благороден елен;
- б) елен-лопатар и муфлон;
- в) сърна;
- г) дива свиня;
- д) (отм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.);
- е) глухар;
- ж) други;

2. категория групов лов на дива свиня;

3. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) категория индивидуален лов на мигриращ и водоплаващ дивеч;

4. категория групов лов на местен дребен дивеч;

5. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) категория групов лов на мигриращ и водоплаващ дивеч;

6. (нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) категория индивидуален лов на местен дребен дивеч.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Цената на разрешителните при категориите по т. 4 и 5 от ал. 2 се формира на базата на цената на разрешителните за индивидуален лов съответно по категорията по т. 6 от ал. 2, умножен по броя на участниците в лова.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Определените по ал. 2 средства се събират от:

1. държавните ловни стопанства, държавните горски стопанства и обектите по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча - за дивечовъдните участъци, стопанисвани от тях;
  2. Националното ловно сдружение - за обектите по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча;
  3. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) ловните дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча - за ловностопанските райони на ловните дружини по чл. 29 от Закона за лова и опазване на дивеча;
  4. (нова - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) лицата по чл. 34, ал. 1, т. 5 от Закона за лова и опазване на дивеча.
- (5) Разрешителното за лов се издава след заплащане на цената по ал. 2.

Чл. 65а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Събраните средства по чл. 65, ал. 4, т. 1 се превеждат в бюджета на ИАГ.

(2) Събраните средства по чл. 65, ал. 4, т. 2 и 3 се превеждат, както следва:

1. тридесет на сто - в бюджета на ИАГ чрез държавните горски стопанства, съответно чрез държавните ловни стопанства;
  2. седемдесет на сто - по сметка на ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.
- (3) От събраните средства по ал. 2, т. 2 70 на сто се разходват за дейностите по чл. 37 и 79 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., доп., бр. 80 от 2010 г.) Ловните сдружения, които са членове на Националното ловно сдружение, превеждат 30 на сто от сумата по ал. 2, т. 2 по сметка на Националното ловно сдружение за осигуряване на дивеч за разселване.

(5) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.).

(6) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Ловните сдружения, които не членуват в Националното ловно сдружение, разходват 30 на сто от сумата по ал. 2, т. 2 за разселване на дивеч.

(7) (Предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Средствата по ал. 2 и 4 се внасят в срок до 15-о число на месеца на базата на издадените разрешителни за лов за предходния месец.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Неизразходваните средства по ал. 2, т. 2 се разходват през следващата година за същите цели.

Чл. 65б. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Ежегодно до 28 февруари лицата по чл. 23 от Закона за лова и опазване на дивеча заплащат в ловното сдружение, където членуват, годишната вноска за стопанисване на дивеча по чл. 37а, ал. 2 от закона.

(2) Лицата по ал. 1 на възраст над 65 години, както и инвалидите заплащат 50 на сто от годишната вноска за стопанисване на дивеча.

(3) Средствата по ал. 1 и 2 заедно със средствата по чл. 65а, ал. 3 постъпват в отделна разплащателна сметка към ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Ловните сдружения, които членуват в Националното ловно-рибарско сдружение "Съюз на ловците и риболовците в България", до 31 март превеждат по сметката на Националното ловно сдружение 30 на сто от средствата по ал. 1 и 2 за разселване на дивеч.

(5) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Ловните сдружения, които не членуват в Националното ловно-рибарско сдружение "Съюз на ловците и риболовците в България", разходват 30 на сто от средствата по ал. 1 и 2 за разселване на дивеч.

(6) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Контролът по изразходването на средствата по ал. 4 и 5 се осъществява от регионалните дирекции по горите. Ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча, които не разходват средствата по ал. 4 и 5, се лишават от право на лов.

Чл. 65в. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Събраните средства по чл. 65б, ал. 3 се изразходват за осъществяване на дейностите по чл. 37, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) Неизразходваните средства по ал. 1 се разходват през следващата година за същите цели.

(3) Контролът по разходването на финансовите средства по ал. 1 се упражнява от:

1. (доп. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) управителния съвет на Националното ловно сдружение за ловните сдружения, членуващи в Националното ловно сдружение;

2. (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., изм. и доп., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Изпълнителната агенция по горите чрез държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и чрез регионалните дирекции по горите.

(4) (Нова – ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) При констатирано неизпълнение на изискванията на чл. 65б директорът на съответната регионална дирекция по горите предлага на директора на съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство да забрани ползването на дивеча в съответния ловностопански район за срок от 3 месеца до една година.

Чл. 65г. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишен чл. 65б, бр. 15 от 2009 г.) Директорът на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, контролира изпълнението на мероприятията по разселване на дивеча по чл. 52 и мероприятията по стопанисване на дивеча по чл. 37 от Закона за лова и опазване на дивеча и в случай на констатирани нарушения със заповед забранява ползването на дивеча в съответния ловностопански район за срок от 3 месеца до една година.

Чл. 65д. (Нов - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) (1) Лицата по чл. 36, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча заплащат годишна вноска за стопанисване на дивеча в дивечовъдния участък.

(2) Началната годишна вноска за стопанисване на дивеча в дивечовъдния участък се определя в размер, равен на предложения от юридическото лице в конкурсната процедура. За всяка следваща година от действието на договора размерът на годишната вноска се индексира с общия индекс на потребителските цени, определен от Националния статистически институт.

(3) Средствата по ал. 1 и 2 се превеждат в бюджета на Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 66. (1) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.).

(2) Устроените интензивни ловища за дребен дивеч по ал. 1 се регистрират в държавното горско стопанство, съответно в държавното ловно стопанство.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Групово ловуване на дивеч се извършва само през деня - един час преди изгрева и един час след залеза на слънцето.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Индивидуалното ловуване на дивеч се извършва само през деня - един час преди изгрева и един час след залеза на слънцето, с изключение на дива свиня, мечка и хищници.

Чл. 67. (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Раненият и явно болен дивеч може да се отстрелва по време на лов.

(2) Извън случаите по ал. 1 отстрел на ранен и явно болен дивеч се извършва през цялата година от длъжностни лица, чиито служебни задължения са свързани със стопанисването и ползването на дивеча.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) За отстреляния по ал. 1 и 2 дивеч се съставя протокол. Протоколът се изготвя от представители на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, и на ветеринарните органи, като се запазва целостта на отстреляния дивеч до съставянето на протокола.

Чл. 68. (1) Подборният отстрел на едър дивеч се извършва през всички дни на седмицата.

(2) Групово ловуване на дива свиня се извършва в събота, неделя и в дните, обявени за официални празници.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Груповото ловуване на дива свиня по линия на организирания ловен туризъм и в дивечовъдните участъци, предоставени за стопанисване и ползване на юридически лица, се извършва в не повече от 3 от 7 последователни дни за един ловностопански район или по утвърден от държавното горско стопанство график.

Чл. 69. (1) Групово и индивидуално ловуване на дребен дивеч се извършва в събота, неделя и в дните, обявени за официални празници, а на водоплаващ дивеч - след 1 януари и в сряда.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Групово и индивидуално ловуване на дребен дивеч по линия на организирания ловен туризъм и в дивечовъдните участъци, предоставени за стопанисване и ползване на юридически лица, се извършва в не повече от 3 от 7 последователни дни за един ловностопански район или по утвърден от държавното горско стопанство график.

(3) (Нова - ДВ, бр. 68 от 2021 г., в сила от 17.08.2021 г.) Групово и индивидуално ловуване на гургулица се извършва в събота и в дните, обявени за официални празници.

Чл. 70. (1) Забранява се провеждането на групов лов на дива свиня, хищници и местен дребен дивеч през 2 последователни дни в едно и също ловище.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Изключение по ал. 1 се допуска само за заградените оградени площи за дива свиня и за специално устроените ловища за дребен дивеч.

Чл. 71. (1) Определят се следните дневни норми за отстрел от един ловец:

1. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

пъдпъдък - до 15 броя,

а по линия на организирания

ловен туризъм - до 30 броя;

2. (нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 68 от 2021 г., в сила от 17.08.2021 г.)

гургулица - до 8 броя,

а по линия на организирания

ловен туризъм - до 24 броя;

3. (предишна т. 2, изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) гривяк и гугутка - до 10 бр.;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) голяма белочела гъска - до 3 бр.;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) диви пагици - обект на лов - до 5 бр.;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) горски бекас и обикновена бекачина - до 10 бр.;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) фазани и токачки - до 2 бр.;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) яребици и кеклици - до 4 бр.;
9. (предишна т. 8 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) заек - до 1 бр.;
10. (предишна т. 9 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) катерица, ондатра и нутрия - до 4 бр.;
11. (нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) скорец - до 30 броя.

(2) На фермерно произведен дивеч, разселен в устроени ловища, се ловува по линия на организиран ловец туризъм без ограничение в броя на отстреляния дивеч.

Чл. 72. (1) (Изм. с Решение № 3722 на ВАС - ДВ, бр. 43 от 2002 г.) За улавяне на жив дивеч може да се използват капани за избирателен лов и мрежести уреди.

(2) (Изм. с Решение № 3722 на ВАС - ДВ, бр. 43 от 2002 г.) Изпълнителният директор на ИАГ съгласувано с министъра на околната среда и водите целогодишно по предложение на ловния съвет със заповед определя вида на избирателните капани и мрежести уреди.

Чл. 73. (1) Индивидуално ловуване на хищници се извършва във всички дни на седмицата.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.).

(3) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.; изм. с Решение № 12586 от 2016 на ВАС на РБ, бр. 19 от 2017 г.)

Унищожаването на подивели и скитащи кучета и котки в ловностопанските райони се извършва във всички дни на седмицата.

(4) На нивото на лакетната става на кучетата, придружаващи стадата от домашен добитък, се поставя спъвачка с дължина 30 см.

Чл. 74. (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Ловуването на алпийски кози, тибетски як и глухар се извършва по линия на организиран ловец туризъм или с научноизследователска цел с разрешение, издадено от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

Чл. 75. (1) Ловуването с научноизследователски цели се разрешава за:

1. научни изследвания;
2. учебни и музейни колекции и сбирки;
3. провеждане на национални и международни изпитания с ловни кучета.

(2) Разрешението по ал. 1 се издава по писмено искане на ръководителя на научноизследователската организация, учебното заведение, музея и организатора на изпитанието.

(3) В писменото искане се посочват:

1. темата, приета за разработка по плана на текущата година, и научните работници, които ще работят по нея;
2. необходимостта от създаване и попълване на учебни колекции;
3. графикът, програмата и решението за провеждане на изпитанието с ловни кучета;
4. видът и броят на заявления за отстрел дивеч;
5. районът, в който ще се извърши отстрелът, след съгласуване със стопанисващия дивеча.

(4) Изпълнителната агенция по горите води публичен регистър за издадените разрешения по ал. 1.

Чл. 76. (1) В случаите по чл. 75 дивечът в съответния ловностопански район се отстрелва от:

1. длъжностни лица, чиито служебни задължения са свързани със стопанисването и ползването на дивеча;
2. лице с придобито право на лов, на което това е възложено от ръководителя по ал. 2 в присъствието на лице по т. 1.

(2) Отстреляният дивеч се предоставя при условия, определени от стопанисващия дивеча, в чиито райони е отстрелян.

(3) Отстреляният дивеч се включва в годишния план за ползване за съответния ловностопански район.

Чл. 77. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 78. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.; Решение № 3722 на ВАС, бр. 43 от 2002 г., отм., бр. 15 от 2009 г.).

Чл. 79. (1) Ловни кучета, които се използват при лова на различни видове дивеч, са:

1. континенталните и островните птичари;
2. кучетата за подземен лов;
3. кръвоследниците;
4. кучетата-гончета.

(2) Ловните кучета се регистрират в общината.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Директорът на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, по предложение на стопанисващия дивеча със заповед определя в ловностопанските райони площи за полигони за обучение на ловни кучета, както следва:

1. за обученията на кучета, използвани за групов лов на дива свиня и хищници - заградени полигони с площ от 10 - 15 ха;

2. за обученията на кучета, използвани за лов на дребен дивеч - полигони с площ от 100 - 120 ха, отбелязани с трайна маркировка на терена.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Изискванията, на които трябва да отговарят ловните кучета, условията за тяхното използване и редът за провеждане на изпитанията на ловните кучета се регламентират с наредба на министъра на земеделието.

Чл. 80. (1) Ловуването във всички ловностопански райони се извършва с писмени разрешителни за лов.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 80 от 2010 г.) Изпълнителният директор на ИАГ утвърждава образец на разрешителни за индивидуален лов и за групов лов.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Разрешителните по ал. 2 за лов на дива свиня и хищници в държавните ловни стопанства и в дивечовъдните участъци и за дребен дивеч в държавните ловни стопанства са без талони.

(4) За всички останали случаи първият екземпляр от разрешителното за лов по ал. 2, т. 2 се състои от две части:

1. първата част съдържа всички данни за разрешителното за лов по чл. 58 от Закона за лова и опазване на дивеча и резултата от проведенения лов;

2. втората част се състои от 20 талона, които съдържат номера на разрешителното за лов; всеки талон се състои от две части:

а) първата част на талона се попълва преди започването на лова, като в нея се вписват: номерът на разрешителното за лов, номерът на ловния билет на ловеца, датата и мястото на ловуване;

б) (изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) втората част на талона се попълва след приключването на лова, като в нея се вписват: количеството на месото от дива свиня или броят и видът на отстреляния от ловеца дребен дивеч.

(5) Талоните по ал. 4 се попълват от ръководителя на лова.

Чл. 81. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., доп., бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.) Разрешителните за лов на едър и дребен дивеч и хищници в държавните ловни стопанства и в дивечовъдните участъци, стопанисвани от държавните горски стопанства, се издават от директора на държавното ловно стопанство, съответно на държавното горско стопанство, или от упълномощено от него длъжностно лице.

(2) Разрешителното за лов се отчита в държавното ловно стопанство в 3-дневен срок от датата на приключване на лова.

Чл. 82. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Разрешителните за лов на едър и дребен дивеч в дивечовъдните участъци по чл. 11 и § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча се издават от ръководителя на обекта или от упълномощено от него лице.

(2) Разрешителното за лов се отчита в дивечовъдния участък в 3-дневен срок от датата на приключване на лова.

(3) Кочаните с разрешителните за лов се получават от регионалната дирекция по горите, на чиято територия се намират.

(4) (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Разрешителните за лов на едър и дребен дивеч в дивечовъдните участъци, предоставени за стопанисване и ползване на юридически лица, се издават от ръководителя на обекта или от упълномощено от него лице. Кочаните с разрешителните за лов се получават от съответното държавно горско стопанство.

Чл. 83. (1) В случаите по чл. 81 и 82 разрешителните за лов се издават в 2 екземпляра. Първият екземпляр от разрешителното се предава на ловеца или на ръководителя на лова, а вторият остава в кочана за контрол.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) След приключване на лова първият екземпляр от разрешителното се заверява от ръководителя на лова или от ловния водач, като в него се отразяват резултатът от ловуването, видът и количеството на отстреляния дивеч.

Чл. 84. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 85. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителните за лов в ловностопанските райони на ловните сдружения се предоставят от директора на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство, или от упълномощено от него длъжностно лице на ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча след представяне на писмено заявление.

(2) Писменото заявление по ал. 1 съдържа заявления за отстрел дивеч, мястото на ловуване и датите за провеждане на лова.

(3) Всички видове разрешителни за лов се получават от специалиста по ловно стопанство.

(4) Разрешителните за лов се предоставят в началото на месеца след отчитане на използваните разрешителни и провеждане на сумите по чл. 65а, ал. 2, т. 1 и ал. 4.

(5) За изгубено или издадено, но неотчетено разрешително за лов се заплаща пълният размер на цената по чл. 65, ал. 2.

(6) Държавното горско стопанство, държавното ловно стопанство и сдруженията по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча водят регистър за предоставените, получените и отчетените разрешителни за лов.

Чл. 85а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителното за индивидуален лов на едър дивеч в ловностопанските райони на ловните сдружения се издава от специалиста по ловно стопанство след писмено искане от председателя на ловната дружина и утвърден план за ползване на този вид дивеч.

(2) Разрешителното по ал. 1 се издава за срок не по-дълъг от 7 дни.

(3) Разрешителното за лов по ал. 1 се издава в два екземпляра, като първият се предава на председателя на ловната дружина или на упълномощено от него лице, а вторият остава в кочана за контрол.

(4) Лицето по ал. 3, получило разрешителното за лов, го предоставя на ловеца.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) След приключване на лова ловецът или ловният водач вписва резултатите от лова, вида, броя и теглото на отстреляния дивеч.

(6) Разрешителното за лов се връща в ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча в 3-дневен срок от приключване на лова.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 88 от 2018 г.) Индивидуалният лов на едър дивеч в ловностопанските райони на ловните сдружения се организира и контролира от държавното горско стопанство и държавното ловно стопанство, като ловуването на благороден елен, елен-лопатар и муфлон задължително се извършва в присъствието на длъжностно лице от държавното горско стопанство и държавното ловно стопанство.

Чл. 86. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителните за групов лов в ловностопанските райони на ловните сдружения се издават от специалиста по ловно стопанство в два екземпляра въз основа на утвърдения план за ползване и одобрен месечен график за ловуване. В разрешителното се вписват видът на разрешения за отстрел дивеч, ловището (местността) и датата на ловуване

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) През първата и третата седмица на месеца председателят на дружината или упълномощено от него лице получава първия екземпляр от разрешителното за лов, след като са отчетени разрешителните за предходния отчетен период.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Председателят на дружината преди деня на ловуване попълва имената на ръководителя на лова и му предоставя първия екземпляр заедно с талоните към него.

(4) Ръководителят на лова преди неговото започване вписва в разрешителното за лов трите имена, серийния номер на билета за лов и на членската карта на всеки участник в лова, събира сумите по чл. 65, ал. 2, провежда инструктаж съгласно чл. 59, ал. 2 и раздава талоните.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Непосредствено след приключването на лова ръководителят на лова заверява разрешителното за лов, като отразява резултата от ловуването, вида и количеството на отстреляния дивеч и попълва талоните.

(6) В 3-дневен срок след приключването на лова ръководителят на лова връща разрешителното за лов на председателя на ловната дружина и отчита сумата по чл. 65, ал. 2.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Председателят на ловната дружина или упълномощено от него лице в 15-дневен срок, но не по-късно от 3-о число на следващия месец, връща в ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча използваните и неизползваните разрешителни за лов за месеца и внася събраните суми по чл. 65, ал. 2.

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г.) Разрешителните за индивидуален лов на мигриращ и водоплаващ дивеч в ловностопанските райони на ловните сдружения се предоставят от специалиста по ловно стопанство към ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча на председателя на ловната дружина в два екземпляра въз основа на утвърден план за ползване. В разрешителното се вписват видът на разрешения за отстрел дивеч, ловището (местността) и датите на ловуване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителните по ал. 1 се издават за срок не по-дълъг от един календарен месец.

(3) Председателят на ловната дружина издава разрешителното за лов, като в него вписва трите имена, серийния номер на билета за лов и на членската карта на ловеца, вида на разрешения за отстрел дивеч, ловището (местността) и датите на ловуване. Първият екземпляр от разрешителното за лов се предоставя на ловеца след заплащане на цената по чл. 65, ал. 2.

(4) Непосредствено след приключването на лова ловецът вписва в разрешителното за лов вида и количеството на отстреляния дивеч.

(5) В 3-дневен срок след изтичането на срока на разрешителното ловецът връща разрешителното за лов на председателя на ловната дружина.

(6) Председателят на ловната дружина или упълномощено от него лице в 15-дневен срок връща в ловното сдружение по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча използваните и неизползваните разрешителни за лов и внася събраните суми по чл. 65, ал. 2.

Чл. 88. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 89. (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителните за индивидуален лов на хищници в ловностопанските райони на ловните сдружения се издават от специалиста по ловно стопанство към сдружението. Максималният брой на издадените разрешителни за индивидуален лов на хищници е до 3 на всеки 500 ха.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Разрешителните по ал. 1 се издават за срок не по-дълъг от един календарен месец.

(3) Специалистът по ловно стопанство издава разрешителното за лов, като в него вписва трите имена, серийния номер на билета за лов и на членската карта на ловеца, вида на разрешените за отстрел хищници, ловището (местността) и датите на ловуване. Първият екземпляр от разрешителното за лов се предоставя на ловеца.

(4) Непосредствено след приключването на лова ловецът вписва в разрешителното за лов вида и количеството на отстреляните хищници.

(5) В 3-дневен срок след изтичането на срока на разрешителното ловецът го връща на специалиста по ловно стопанство към ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

Чл. 91. (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Отстреляният дивеч се отчита с разрешителното за лов.

(2) За отстреляния дивеч се води статистика за всеки ловен сезон от:

1. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., доп., бр. 80 от 2010 г.) Националното ловно сдружение за своите членове и ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча;

2. държавното горско стопанство, съответно държавното ловно стопанство, за районите на дейността им;

3. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) дивечовъдните участъци по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча;

4. регионалните дирекции по горите за районите на дейността им;

5. Изпълнителната агенция по горите в национален мащаб.

(3) Статистиката по ал. 2 включва данни за: вид, брой, пол и възраст на отстреляния едър дивеч; вид, брой и пол на отстреляния дребен дивеч и добито дивечово месо.

Чл. 92. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Отстреляният едър и дребен дивеч в държавните ловни стопанства дивечовъдните участъци към държавните горски стопанства, дивечовъдните участъци по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча и обектите по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча се заприходява.

(2) Заприходяването на отстреляния едър дивеч се извършва на килограм и брой.

(3) Заприходяването на отстреляния дребен дивеч се извършва по бройки.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Повреденият дивеч и негодното за консумация месо се бракуват от комисия, назначена от директора на държавното ловно стопанство, директора на държавното горско стопанство, ръководителя на обекта по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча, съответно от ръководителя на обекта по чл. 11 от Закона за лова и опазване на дивеча. В състава на комисията задължително се включва ветеринарен лекар.

Чл. 93. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Всички ловни трофеи, добити на територията на Република България, се оценяват от комисии за оценка на ловни трофеи по формулите на СИС и задължително се регистрират в държавните горски стопанства, държавните ловни стопанства и обектите по чл. 11, ал. 2 и § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча по място на добиването им.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) За регистрираните трофеи се води публичен регистър от съответното държавно горско стопанство, държавното ловно стопанство и обектите по чл. 11, ал. 2 и § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) Добитите ловни трофеи от чуждестранни ловни туристи се регистрират и водят на отчет в оценителната комисия, извършила оценката им.

(4) При условие че ловецът се откаже от трофея, трофеят остава собственост на стопанисващите дивеча.

Чл. 94. (1) Всички трофеи, добити по линия на организирания ловен туризъм, се оценяват от национална и/или регионални комисии за оценка на ловни трофеи, чийто състав се определя със заповед на изпълнителния директор на ИАГ.

(2) В състава на Националната комисия за оценка на трофеи се включват представители на ИАГ и неговите органи, Министерството на околната среда и водите, Лесотехническият университет и Института за гората при Българската академия на науките, Националното ловно сдружение и други специалисти, определени със заповедта по ал. 1. Председател на комисията е представител на ИАГ.

(3) В състава на регионалните комисии за оценка на ловни трофеи се включват представители на регионалните дирекции по горите, държавните ловни стопанства, държавните горски стопанства, регионалните инспекции по околна среда и водите и други специалисти, определени със заповедта по ал. 1. Председател на комисията е експертът по ловно стопанство към регионалната дирекция по горите.

(4) Комисиите по ал. 2 и 3 са постоянно действащи и заседават минимум в тричленен състав, определен от председателите им.

(5) За извършената оценка комисиите издават оценителен протокол и дават медал на собственика в зависимост от оценката на ловния трофей и заверяват разплащателния протокол за проведения лов.

(6) Оценените трофеи се маркират с печата на комисията, а когато са добити от чуждестранни ловци, след оценяването се пломбират.

(7) Комисиите водят регистър за оценените от тях ловни трофеи и съхраняват един екземпляр от оценителните и разплащателните протоколи.

Чл. 95. (1) Извън случаите по чл. 94 добитите ловни трофеи се оценяват от комисии за оценка към държавните горски стопанства и държавните ловни стопанства, назначени със заповед на директорите на държавните горски стопанства, съответно на държавните ловни стопанства, както и от комисиите по чл. 94.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В комисиите по ал. 1 се включват представители на държавното горско стопанство, на държавното ловно стопанство и на лицата по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) За извършената оценка комисиите издават оценителен протокол на собственика на ловния трофей.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Оценените трофеи се маркират с печата на комисията.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Комисиите водят регистър за оценените от тях ловни трофеи и съхраняват един екземпляр от оценителните и разплащателните протоколи.

(6) (Предишна ал. 5 - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Спорните въпроси по оценката на ловни трофеи се решават от регионалната оценителна комисия.

Чл. 96. Националната комисия за оценка на ловни трофеи направлява, координира и контролира работата на всички комисии за оценка на ловни трофеи, оценява добитите в страната национални и световни рекорди и решава всички спорни въпроси, възникнали в регионалните комисии за оценка на ловни трофеи.

Чл. 97. Печатът на оценителните комисии се изработва по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ.

Чл. 98. На регистрацията подлежат и всички ловни трофеи, внесени в страната, с изключение на трофеите при временен внос и реекспорт.

Чл. 99. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Изпълнителната агенция по горите организира национално ловно изложение, свързано с проблемите на ловното стопанство, постиженията на ловната наука и практика, зоопрофилактиката на дивеча, кинологията, трофейното дело, организирания ловен туризъм и опазването на дивеча.

(2) За участвалите и оценени по време на изложението ловни трофеи се издава каталог.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

Чл. 100. При провеждане на ловни изложения на територията на страната изпълнителният директор на ИАГ със заповед определя състава на временно действаща комисия за оценка на ловни трофеи.

Чл. 101. Ловните трофеи по чл. 73, ал. 3 от Закона за лова и опазване на дивеча се предоставят за участие в национални и международни изложби след сключване на договор със собственика на трофея.

Чл. 102. (1) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) За управлението и развитието на ловното стопанство се води ловна статистика по ловностопански райони. Информацията се обобщава на ниво държавно горско стопанство, съответно държавно ловно стопанство, регионална дирекция по горите, и Националното ловно сдружение и ИАГ.

(2) Статистиката по ал. 1 включва ежегодна информация за:

1. ловната площ по фондове и лица, стопанисващи дивеча;
2. броя на ловците в ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча;
3. (отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.);
4. броя на издадените и заверените билети за лов;
5. броя на издадените удостоверения за подборен отстрел и на ловните водачи;
6. таксацията на дивеча;
7. плана за ползване на дивеча;
8. реализираното ползване;
9. фермерно произведения дивеч;
10. разселения дивеч;
11. организирания ловен туризъм;
12. добитите ловни трофеи;
13. кинология;
14. нарушения и съставени актове;
15. друга информация.

(3) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по горите и председателят на управителния съвет на Националното ловно сдружение утвърждават общи образци за водене на ловната статистика.

Раздел III **Опазване на дивеча**

Чл. 103. Опазването на дивеча включва защита на дивеча, предотвратяване или разкриване на нарушенията, свързани с възпроизводството и охраната, с опазване на местообитанията и контрола на ползването.

Чл. 104. (1) Защитата на дивеча осигурява правилно и целенасочено развитие на дивечовите популации и провеждането на зоопрофилактични мероприятия.

(2) Защитата на дивеча се организира и осъществява от лицата, стопанисващи дивеча.

Чл. 105. (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2003 г.) (1) За ловни стражари на охраняваните участъци се назначават лица с висше лесовъдско образование или със средно лесовъдско образование по специалностите "горско и ловно стопанство", "горско стопанство и дърводобив", "помощник-лесовъд", "горско стопанство", "горско и ловно стопанство и дърводобив" с минимум втора квалификационна степен или по други приравнени към тях от Министерството на образованието и науката специалности.

(2) За подвижна ловна стража се назначават лица, отговарящи на изискванията на ал. 1 и притежаващи свидетелство за управление на моторно превозно средство.

Чл. 106. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., изм., бр. 15 от 2009 г.) Лицата, които стопанисват дивеча в обектите по чл. 11 и § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча, както и лицата по чл. 9, ал. 12 и чл. 36, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча назначават ловна охрана.

(2) За ловна охрана се назначават лица, отговарящи на изискванията на чл. 105.

Чл. 107. (1) Ловните стражари осъществяват охраната на дивеча чрез самостоятелен обход, групово патрулиране, постово дежурство и наблюдение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Към ИАГ, регионалната дирекция по горите и държавните горски стопанства, съответно държавните ловни стопанства, се създава подвижна ловна стража.

(3) Ловните стражари осъществяват охраната и контрола върху цялата територия на поверените им охранителни участъци независимо от фондовата принадлежност.

Чл. 108. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., бр. 101 от 2003 г., бр. 15 от 2009 г.) Ловните сдружения по чл. 30 и 31 от Закона за лова и опазване на дивеча, както и лицата, стопанисващи дивеча в дивечовъдните участъци към държавните горски стопанства, и тези по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча назначават ловни надзиратели и представят списъци на назначените лица след съгласуване по следния ред:

1. ловните сдружения по чл. 30 от Закона за лова и опазване на дивеча - в съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство;

2. ловните сдружения по чл. 31 от Закона за лова и опазване на дивеча - в съответната регионална дирекция по горите;

3. дивечовъдните участъци по § 69 от Закона за лова и опазване на дивеча - в Изпълнителната агенция по горите;

4. дивечовъдните участъци, предоставени за стопанисване и ползване на дивеча на лицата по чл. 34 ал. 1, т. 5 от Закона за лова и опазване на дивеча - в съответното държавно горско стопанство.

(2) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2003 г.) За ловни надзиратели се назначават лица, които отговарят на изискванията на чл. 105, ал. 1 или са завършили специализирани курсове за квалификация по програма, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

(3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 2, бр. 101 от 2003 г.) Ловните надзиратели осъществяват охраната на дивеча по охранителни участъци.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 3, бр. 101 от 2003 г.) Ловните дружини ежегодно определят за всеки 500 ха ловна площ по един отговорник по охраната на дивеча.

(5) (Предишна ал. 2, доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 4, изм., бр. 101 от 2003 г.) Лицата, на които е възложено осъществяването на охраната по ал. 1 и 4, незабавно уведомяват държавното горско стопанство, съответно държавното ловно стопанство, за извършените нарушения.

(6) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г., предишна ал. 5, бр. 101 от 2003 г.) Щатните служители в ловните сдружения по чл. 30 и 31 от Закона за лова и опазване на дивеча, отговарящи на изискванията на чл. 105, ал. 1, съвместяват функциите на ловни надзиратели на територията, на която извършват основната си дейност.

Чл. 109. (1) По републиканските и местните пътища в райони с концентрация на едър дивеч и установени преходи се поставят съответните знаци по предложение на органите на ИАГ.

(2) Собствениците или ползвателите на мелиоративните съоръжения се оборудват с преходи за дивеча и места за излизане от тях.

(3) Забранява се използването на вредни за дивеча:

1. силно токсични химични препарати;

2. слабо токсични препарати, без да се спазват установените технологии и дозировки.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

(5) В ловоустройствените проекти задължително се определят токовищата и трайно установените места за сватбуване на дивеча, както и мерки за тяхното опазване и подобряване.

(6) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2009 г.) Заповедта по чл. 70, ал. 6 от Закона за лова и опазване на дивеча се публикува в местен вестник и в официалната интернет страница на Изпълнителната агенция по горите, а на терена се маркира трасето.

Чл. 109а. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Обозначителните табели по чл. 69а, ал. 3 от Закона за лова и опазване на дивеча да са съобразени с изискванията на Наредба № 4 от 2004 г. за условията и реда за поставяне

на забранителни знаци на горските пътища и места в горския фонд и определяне на техните образци (ДВ, бр. 12 от 2004 г.).

Глава пета **ТЪРГОВИЯ С ДИВЕЧ И ДИВЕЧОВИ ПРОДУКТИ**

Чл. 110. (1) Собственикът на ловен трофей, придобит по реда на чл. 73, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча, го регистрира в държавното горско стопанство по местоживееене след представяне на трофея и следните документи:

1. молба за регистрация;
  2. документ за произход на трофея, издаден от държавното горско стопанство, съответно от държавното ловно стопанство, в което е регистриран трофеят; документът е по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ;
  3. протокол от комисия за оценка на ловни трофеи.
- (2) При регистрацията на трофея се извършва контролна оценка за установяване на неговата автентичност.
- (3) Регистрацията се извършва в деня на подаване на молбата.
- (4) Длъжностните лица по регистрацията на трофеите в 3-дневен срок служебно уведомяват държавното горско стопанство, в чийто регистър трофеят се води на отчет, за отписването му.

Чл. 111. Когато ловните трофеи са придобити по реда на чл. 73, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча от чужденци, регистрацията се извършва от националната или от регионална комисия за оценка на ловни трофеи по реда на чл. 110.

Чл. 112. (1) При износ на ловни трофеи, добити по линия на организирания ловен туризъм, трофеите се придружават от следните документи:

1. оценителен протокол, издаден от комисия за оценка на ловни трофеи;
  2. разплащателен протокол по образец (приложение № 2), заверен от националната или от регионална комисия за оценка на ловни трофеи;
  3. (отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.);
  4. ветеринарномедицински сертификат;
  5. митническа декларация или опростена митническа декларация;
  6. документи (образец CITES) за видовете, посочени в Конвенцията по международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES) (ДВ, бр. 6 от 1992 г.);
  7. "инвойс" фактура.
- (2) При износ на отстрелян дивеч и дивечови продукти се представят документите по ал. 1, с изключение на т. 1.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Трофеи от благороден елен с оценка над 250 точки, елен лопатар с оценка над 200 точки, сърндак с оценка над 160 точки, муфлон с оценка над 230 точки и дива свиня с оценка над 140 точки, определени по СИС, не се изнасят от страната до изтичането на 6 месеца от отстрела.
- (4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) При отстрел на трофей по ал. 3 ловецът заплаща 50 на сто от цената му и получава отливка от отстреляния трофей.

Чл. 113. (1) Изпълнителният директор на ИАГ или упълномощени от него длъжностни лица разрешава износа на:

1. дивеч, с изключение на случаите по чл. 74, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча;
2. дивечови продукти;
3. ловни трофеи;
4. паднали дивечови рога;
5. препарати от дивеч.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.) За издаване на разрешение по ал. 1 в ИАГ се подава заявление по образец, в което се посочва единен идентификационен код по БУЛСТАТ, и се прилагат следните документи:

1. образец на удостоверение за износ;
2. документ за платена такса в случаите по ал. 1, т. 4;
3. (доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) договор с външен контрагент в случаите по ал. 1, т. 2 и 4;
4. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) договор с лицата, стопанисващи дивеча, за закупуване на дивечови продукти и паднали дивечови рога;
5. документ за произход;
6. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.);
7. (отм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.).

(3) За издаване на разрешение по ал. 1 за временен износ на експонати за участие в международни изложения в ИАГ се представят удостоверение за износ и документ за произход.

Чл. 113а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Търговията с жив дивеч за разселване в природата се извършва при условията и по реда на чл. 52 по цени, определени от лицата, стопанисващи дивеча.

(2) Търговията с жив дивеч за фермерно отглеждане за нуждите на зоокътове, зооградини и зоопаркове се извършва по договаряне и цени, определени от лицата, стопанисващи дивеча. Дивечът - предмет на търговия, се придружава от ветеринарен сертификат и документ за произход.

(3) Изпълнителният директор на ИАГ ежегодно утвърждава минимални цени за продажба на жив дивеч от районите на дейност на държавните ловни стопанства и дивечовъдни участъци, стопанисвани от държавните горски стопанства.

Чл. 113б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Търговията с дивечови продукти се извършва по договаряне и цени, определени от лицата, стопанисващи дивеча. Дивечовите продукти - предмет на търговия, се придружават от ветеринарен сертификат и документ за произход.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Министърът на земеделието ежегодно утвърждава минимални цени за продажба на дивечови продукти от районите на дейност на държавните ловни стопанства и дивечовъдни участъци, стопанисвани от държавните горски стопанства.

Чл. 114. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Лицата, извършващи дейностите по обработка на ловни трофеи, кожи, продукти от дивеч, направа на препарати и/или изработка на изделия от тях, водят дневник.

(2) Дневникът се получава от държавното горско стопанство или от държавното ловно стопанство, в чийто район на дейност е адресната регистрация на лицето. Дневникът е пронумерован, прошнурован, подпечатан с печата на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство и е подписан от съответния директор.

(3) В дневника се вписват:

1. името и адресната регистрация на лицето по ал. 1;
2. името, адресът и номерът на билета за лов на ловеца, предал дивеча за обработка;
3. видът и броят на дивеча и/или на частта от него;
4. датата на приемане за обработка;
5. копие от документа за произход на дивеча;
6. датата на предаване на препарата.

Глава шеста **ОРГАНИЗИРАН ЛОВЕН ТУРИЗЪМ**

Чл. 115. (1) Организираният ловен туризъм може да се провежда във всички ловностопански райони.

(2) Организираният ловен туризъм се извършва въз основа на сключен договор.

(3) Договорът по ал. 2 се сключва между лицата, стопанисващи дивеча, от една страна, и, от друга страна:

1. ловец или група ловци;
2. местни физически и юридически лица, извършващи посреднически дейности;
3. чуждестранни физически и юридически лица, извършващи посреднически дейности.

Чл. 116. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Ловните бази се категоризират със заповед на изпълнителния директор на ИАГ в следните категории:

1. "ловна резиденция";
2. "ловен дом";
3. "ловна хижа";
4. "ловен заслон".

(2) На задължителна категоризация подлежат ловните бази в държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци, които са собственост на ИАГ, неговите органи и поделения.

(3) Ловните бази, с изключение на базите по ал. 2, се категоризират след подаване на писмено заявление до изпълнителния директор на ИАГ.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.).

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Категорията на ловните бази се определя съгласно изискванията за категоризация по приложение № 8 по предложение на експертна комисия по категоризация на ловните бази към ИАГ, която включва представители на съответната регионална дирекция по горите и на държавното ловно стопанство или държавното горско стопанство.

(2) Категорията на ловната база се определя за срок 3 години, за което се издава удостоверение от ИАГ.

(3) Изпълнителната агенция по горите води публичен регистър на категоризираните ловни бази.

(4) Изпълнителният директор на ИАГ дава указания и определя изисквания за обслужване, сервиране, обзавеждане на залите за хранене и кухненските блокове на ловните бази.

Чл. 116б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) (1) Представител на лицата, стопанисващи дивеча, регистрира ловците, издава ловни билети, предоставя ценоразпис за предлаганите услуги, представя ловните водачи и създава организация за провеждане на лова.

(2) За всеки проведен лов се изготвя разплащателен протокол, в който се вписват цените на отстреляния дивеч и реализираните услуги.

(3) Лицата, стопанисващи дивеча, водят дневник, в който вписват ловната група, държавата, отстреляния дивеч и бележки на ловеца.

Чл. 116в. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) При провеждане на лова лицата, стопанисващи дивеча, изпълняват ловни ритуали. Изпълнителният директор на ИАГ дава указания относно провеждането на ловните ритуали съобразно вида дивеч и начина на ловуване.

Чл. 116г. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Лицата, стопанисващи дивеча, извършват първичната заготовка на отстреляния дивеч и добив на дивечово месо в съответствие с изискванията на Националната ветеринарномедицинска служба.

Глава седма ЩЕТИ И ОБЕЗЩЕТИЕНИЯ

Чл. 117. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Щетите, причинени от дивеча, се установяват от комисия, назначена със заповед на директора на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство

след подаване на заявление от ощетеното лице. Със заповедта се определят лица от състава на комисията, които да извършат оглед и да изготвят протокол за нанесените щети.

(2) Заявлението по ал. 1 се подава в деня на откриването на щетата или в първия следващ работен ден, при условие че може да се установи наличие на причинна връзка между увреждането и щетата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) С протокола по ал. 1 комисията определя и размера на щетата.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) В състава на комисията задължително се включват:

1. представители на държавното горско стопанство или на държавното ловно стопанство;
2. представител на общинската администрация;
3. лицето, стопанисващо дивеча, в чийто ловностопански район е нанесена щетата;
4. ощетеното лице.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Копие от протокола се предоставя на лицата по ал. 4, т. 3 и 4.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на правилника:

1. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г., отм., бр. 15 от 2009 г., нова, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) "Електронен тест" е тест, положен в електронна среда, чрез електронно устройство.

2. "Лесовъдско образование" е висше образование по специалността "Горско стопанство" и средно образование по специалността "Горско стопанство и дърводобив" и "Горско и ловно стопанство".

3. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.).

4. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.).

5. "Ловоустройствен проект" е 10-годишен план, който определя дейността на човека за опазване и ползване на свободно живеещите бозайници и птици.

6. "Теренно-проучвателни и проектни работи" е процес по събиране на данни и определяне на организационно-териториалното деление на ловните площи, планиране на мероприятия за подобряване и обогатяване на естествената хранителна и защитна база на местообитанията, организация на стопанисването и ползването на дивеча.

7. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.).

8. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.).

9. (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) "Ловни трофеи" са:

а) рогата с черепа на плътнороги и кухороги ловни бозайници (елени, сърни, муфлони, козирози, дива коза, тибетски як, зубър);

б) черепа от някои хищни бозайници (мечка, вълк, чакал, дива котка, лисица, енотовидно куче, язовец);

в) кожи от хищни бозайници (мечка, вълк, чакал, дива котка);

г) силно развити кучешки зъби (дива свиня).

10. (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) "Ловище" е основна ловностопанска организационна единица, разделяща ловностопанския район на приблизително равни по площ части с естествено обособени граници по трайни теренни форми.

11. (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) "Устроено интензивно ловище" е ловище с изградена ловностопанска инфраструктура за интензивно стопанисване на дивеча.

12. (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) "Дивечови продукти" са месо, кожи, паднали рога, яйца от птици - обект на лов.

13. (Нова - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) "Волиери" са помещения с покрити дворове за доотглеждане на ловни птици - фазани, яребици, кеклици, патици и други, с цел създаване на основно възпроизводствено стадо за разселване в природата, както и за добив на месо.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Във връзка с определянето на сроковете за достигане на допустимите дивечови запаси по чл. 65, ал. 2 всички действащи ловоустройствени проекти се актуализират в частта "Динамика за развитие на дивечовите запаси" на базата на установени действителни запаси към 2001 г.

§ 3. (1) Стопанисването и ползването на дивеча в ловностопански район, за който няма действащ ловоустройствен проект, утвърден от изпълнителния директор на ИАГ, се осъществява по ежегоден план, одобрен от директора на съответната регионална дирекция по горите по предложение на директора на държавното горско стопанство, съответно на държавното ловно стопанство.

(2) Планът по ал. 1 се одобрява не по-късно от 31 май на текущата година.

§ 4. (1) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) До 31 май 2002 г. ИАГ извършва подмяна на билетите за лов, издадени на чужденци, дългосрочно пребиваващи в страната, на удостоверенията за подборен отстрел, издадени до 31 декември 2000 г., и на удостоверенията за придружител (ловен водач) с нови по образец, утвърден от министъра на земеделието на основание чл. 25, чл. 26, ал. 2 и чл. 27, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) До 31 май 2002 г. държавните горски стопанства, съответно държавните ловни стопанства, в чийто район на дейност е постоянният адрес на ловеца, извършват подмяна на билетите за лов, с изключение на билетите по ал. 1, с нови по образец, утвърден от министъра на земеделието на основание чл. 23, ал. 2 от Закона за лова и опазване на дивеча.

(3) Притежателите на документите по ал. 1 и 2 ги предават на органа, компетентен да извърши подмяната, заедно със съответния брой снимки, необходим за издаването на новите документи.

(4) В срок до 3 работни дни от датата на представянето на документите по ал. 3 съответният орган по ал. 1 и 2 издава новите документи.

§ 5. До изработването на образците на разрешителни за лов, утвърдени по реда на чл. 80, ал. 2, ловуването се извършва с писмени разрешителни за лов, използвани до влизането в сила на Закона за лова и опазване на дивеча.

§ 6. Регистрацията на ловните трофеи в срока по § 4 от Закона за лова и опазване на дивеча се извършва в държавното горско стопанство или в държавното ловно стопанство, в чийто район на дейност е местоживеенето на притежателя им.

§ 7. Правилникът се приема на основание § 11 от Закона за лова и опазване на дивеча.

§ 8. (Изм. – ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г., бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.) Изпълнението на правилника се възлага на министъра на земеделието.

§ 9. В защитените територии - изключителна държавна собственост, обявени със Закона за защитените територии, изпълнението на правилника се възлага на министъра на околната среда и водите.

§ 10. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Дейностите на държавните ловни стопанства "Воден - Ири Хисар" и "Искър" по чл. 9, ал. 2, т. 1 - 5 и ал. 3 от Закона за лова и опазване на дивеча се подпомагат от държавата чрез бюджета на Министерския съвет.

§ 11. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Лицата, завършили висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър" по специалността "Ловно стопанство" в Лесотехническия университет, придобиват право на подборно ловуване без завършен курс и явяване на изпит.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 168 на Министерския съвет от 23 юли 2007 г. за преобразуване на Националното управление по горите в Държавна агенция по горите (ДВ, бр. 62 от 2007 г., в сила от 19.07.2007 г.)

.....
§ 6. В нормативните актове на Министерския съвет:

1. Думите "министърът на земеделието и горите" и "министъра на земеделието и горите" се заменят съответно с "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието"

2. Думите "Министерството на земеделието и горите" и "Министерство на земеделието и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и продоволствието" и "Министерство на земеделието и продоволствието".

3. Думите "Националното управление по горите" и "Национално управление по горите" се заменят съответно с "Държавната агенция по горите" и "Държавна агенция по горите".

4. Думите "ръководителят на Националното управление по горите" и "началникът на Националното управление по горите" и думите "ръководителя на Националното управление по горите" и "началника на Националното управление по горите" се заменят съответно с "председателят на Държавната агенция по горите" и "председателя на Държавната агенция по горите".

§ 7. Министърът на финансите да извърши необходимите корекции по бюджетите на Министерството на земеделието и продоволствието и на Министерския съвет.

§ 8. Постановлението се приема на основание на Решение на Народното събрание от 18 юли 2007 г. за промяна в структурата на Министерския съвет и чл. 47, ал. 1 от Закона за администрацията.

§ 9. Постановлението влиза в сила от 19 юли 2007 г.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 194 на Министерския съвет от 5 август 2008 г. за изменение на Тарифата за таксите, които се събират от Националната служба по зърното и фуражите към министъра на земеделието и храните (ДВ, бр. 71 от 2008 г.)

§ 5. В нормативните актове на Министерския съвет:

1. Думите "министърът на земеделието и продоволствието" и "министъра на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "министърът на земеделието и храните" и "министъра на земеделието и храните".

2. Думите "Министерството на земеделието и продоволствието" и "Министерство на земеделието и продоволствието" се заменят съответно с "Министерството на земеделието и храните" и "Министерство на земеделието и храните".

ПРЕХОДНА И ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 36 на Министерския съвет от 16 февруари 2009 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 15 от 2009 г.)

§ 55. (1) Когато в дивечовъдния участък - предмет на договора по чл. 36л, ал. 1 от Закона за лова и опазване на дивеча, има оградени площи, лицето, с което е сключен договорът, заплаща дивеча в тях на

собственика му по утвърдените от председателя на Държавната агенция по горите минимални цени за ползване на дивеч по линия на организирания ловен туризъм.

(2) Заплащането на дивеча по ал. 1 се извършва в тримесечен срок от сключването на договора.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 224

на Министерския съвет от 4 октомври 2010 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 80 от 2010 г.)

.....
§ 45. Навсякъде в правилника:

1. Думите "председателя на ДАГ/председателя на ДАГ/председателя на Държавната агенция по горите" се заменят съответно с "изпълнителния директор на ДАГ/изпълнителният директор на ИАГ/изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите".

2. Думите "началника на регионалното управление на горите/началникът на регионалното управление на горите" се заменят съответно с "директора на регионалната дирекция по горите/директорът на регионалната дирекция по горите".

3. Думите "регионалните управления на горите", "регионално управление на горите/регионалното управление на горите" и "съответното регионално управление на горите" се заменят съответно с "регионалните дирекции по горите", "регионална дирекция по горите/регионалната дирекция по горите" и "съответната регионална дирекция по горите".

4. Думите "лесничейство/лесничейства" се заменят съответно с "горско стопанство/горски стопанства".

5. Думите "държавна дивечовъдна станция/държавната дивечовъдна станция", "държавни дивечовъдни станции/държавните дивечовъдни станции" се заменят съответно с "държавно ловно стопанство/държавното ловно стопанство" и "държавни ловни стопанства/държавните ловни стопанства".

Преходни разпоредби

§ 46. До 31 декември 2010 г. лицата, които към датата на влизане в сила на постановлението притежават удостоверение за придобито право на лов, са длъжни да подадат в съответното държавно горско стопанство или държавно ловно стопанство документите, необходими за издаване на билет за лов.

§ 47. През 2010 г. курсовете и изпитите на кандидатите за придобиване право на лов се провеждат по досегашния ред.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Постановление № 171 на Министерския съвет от 17 юни 2011 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 48 от 2011 г., в сила от 24.06.2011 г.)

§ 21. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на § 13, т. 1 относно чл. 18, ал. 2, буква "в", § 15 и § 20, т. III, които влизат в сила от 1 януари 2014 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Постановление № 209 на Министерския съвет от 28 септември 2017 г. за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ДВ, бр. 79 от 2017 г., в сила от 3.10.2017 г.)

.....

§ 21. В Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча, приет с Постановление № 151 на Министерския съвет от 2001 г. (обн., ДВ, бр. 58 от 2001 г.; Решение № 3722 на Върховния административен съд от 2002 г. – бр. 43 от 2002 г.; изм. и доп., бр. 41 и 101 от 2003 г.; Решение № 654 на Върховния административен съд от 2004 г. – бр. 10 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 62 от 2007 г., бр. 71 от 2008 г., бр. 15 от 2009 г., бр. 80 от 2010 г., бр. 48 от 2011 г.; Решение № 12586 на Върховния административен съд от 2016 г. – бр. 19 от 2017 г.), се правят следните изменения и допълнения:

.....
3. Навсякъде в правилника думите "министъра на земеделието и храните", "Министерството на земеделието и храните" и "Министърът на земеделието и храните" се заменят съответно с "министъра на земеделието, храните и горите", "Министерството на земеделието, храните и горите" и "Министърът на земеделието, храните и горите".

.....
§ 23. В 2-месечен срок от влизането в сила на постановлението министърът на земеделието, храните и горите или оправомощено от него длъжностно лице одобрява образците на документи съобразно компетенциите си по Правилника за прилагане на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча и Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи и ги публикува на интернет страниците на Министерството на земеделието, храните и горите и на областните дирекции "Земеделие".

.....
ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 29

на Министерския съвет от 22 февруари 2023 г.

за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за лова и опазване на дивеча (ДВ, бр. 18 от 2023 г., в сила от 1.03.2023 г.)

.....
§ 12. Навсякъде в правилника думите "Министерството на земеделието, храните и горите" и "министъра на земеделието, храните и горите" се заменят съответно с "Министерството на земеделието" и "министъра на земеделието".

.....
Приложение № 1

към чл. 50

(Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

I. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.) Минимални дневни дажби за подхранване:

1. За един благороден елен - 0,5 кг концентриран фураж, 2,5 кг груб фураж и 1,0 кг сочен фураж.

2. За един елен-лопатар - 0,3 кг концентриран фураж, 0,8 кг груб фураж и 0,5 кг сочен фураж.

3. За една сърна - 0,150 кг концентриран фураж, 0,5 кг груб фураж и 0,3 кг сочен фураж.

4. За един муфлон или дива коза - 0,2 кг концентриран фураж, 0,8 кг груб фураж и 0,2 кг сочен фураж.

5. За един алпийски козиорог - 0,25 кг концентриран фураж, 1,0 кг груб фураж и 0,25 кг сочен фураж.

6. За една дива свиня - 0,6 кг концентриран фураж и 1,0 кг сочен фураж.

7. За един тибетски як - 1,2 кг концентриран фураж, 5,0 кг груб фураж и 1,2 кг сочен фураж.

8. За един зубър - 1,5 кг концентриран фураж, 10,0 кг груб фураж и 1,5 кг сочен фураж.

9. За 100 заека - 2,0 кг концентриран фураж, 4,0 кг груб фураж и 4,0 кг сочен фураж.

10. За един глухар - 0,1 кг концентриран фураж.

11. За една дива пуйка - 0,2 кг концентриран фураж.

12. За 100 фазана или токачки - 4 - 6,0 кг концентриран фураж.

13. За 100 яребици или кеклици - 2 - 3,0 кг концентриран фураж.

14. За 100 полудиви патици - 4 - 5,0 кг концентриран фураж.

II. Грубият фураж да съдържа 50 на сто сено и 50 на сто листник, като се изчислява на база 5 куб. м листник за 1 т сено.

III. Минималните срокове за подхранване са, както следва:

1. За дивеча по ал. 1, т. 1 - 9 вкл. - 60 дни за Южна България и Причерноморието и 90 дни за планинските райони и Северна България.

2. За глухар - 150 дни.

3. За дивата пуйка - 150 дни.

4. За фазани и токачки - 90 дни за Южна България и Причерноморието и 150 дни за Северна България.

5. За яребици, кеклици и полудиви патици - 60 дни за Южна България и 90 дни за Северна България.

Приложение № 2

към чл. 66, ал. 1

(Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.,
отм., бр. 80 от 2010 г.)

Приложение № 3

към чл. 112, ал. 1, т. 2

(Изм. - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

ZAHLUNGSPROTOKOLL – РАЗПЛАЩАТЕЛЕН ПРОТОКОЛ

REVIER/СТОПАНИСВАЩ ДИВЕЧА

Heute, den _____ wurde das vorliegende Jagdprotokoll unterschrieben:

Днес, ... беше съставен настоящият ловен протокол:

In der Zeit von / През времето от _____ bis / до _____ 200_ г.

I. Erlegte der Jagdgast (die Gruppe) / Ловецът (групата) отстреля:

Wildart/Вид дивеч	Stk./Броя	kg/sm/pkt.	Preis :EUR/Цени в евро
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
Anschweissen von/Такса за ранен(а):			
Fehlschüsse/Пропуснат изстрел(и):			
Sonstiges/Други:			
Totalbetrag/Общо:			

II. Wurden die nachstehenden Leistungen ausgeführt:

Бяха дадени следните услуги:

Art der Leistung/Вид услуга	Tage/Дни	Personen/Човека	Preis EUR/Цени в евро
1. Transfer/Трансфер			
2. Unterkunft/Нощувка			
3. Verpflegung/Храна			
4. Berufsjaeger/Водач			
5. Gelaendewagen/МПС			
6. Dörtlitscher/Преводач			
7. Jagdorganisation/Тонки			
Sonstiges/Други:			
Totalbetrag/Общо:			

III. Totalbetrag/Общо:

1. Abschuss und Basiskosten/Отстрел и услуги
2. Provision/Комисиона % bis / до 15%
3. Jagdschein/Ловен билет ..... Stk./бр.
Gesamtbetrag Revier/Обща сума за стопанисващия дивеча

IV. Vermerke des jaegers (jagdgruppe)/Бележки на ловеца (групата)

1. Revierleiter / Ръководител: ..... 3. Vertreter der firma (Jagdgast)/ Представител на фирма (Ловец):

4. Bewertungskommission / ДОК: .....

Приложение № 4

към чл. 12, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 41 от 2003 г.,
изм. и доп, бр. 80 от 2010 г.)

ПРОГРАМА

за теоретично обучение на кандидати
за придобиване право на лов

I. ДИВЕЧОЗНАНИЕ

1. Бозайници - обект на лов

А. Едър дивеч

1. Благороден елен - описание и биология, развитие на рогата, следи
2. Елен лопатар - описание и биология, развитие на рогата, следи
3. Сърна - описание и биология, развитие на рогата, следи
4. Дива свиня - описание и биология, развитие на глигите, следи
5. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.)
6. Муфлон - описание и биология, развитие на рогата, следи
7. Вълк - описание и биология, следи

Б. Дребен дивеч

8. Див заек - описание и биология, следи
9. Катерица - описание и биология, следи
10. Нутрия - описание и биология, следи
11. Чакал - описание и биология, следи
12. Лисица - описание и биология, следи
13. Енотовидно куче - описание и биология, следи
14. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.)
15. Бялка - описание и биология, следи
16. Черен пор - описание и биология, следи
17. Язовец - описание и биология, следи

2. Птици - обект на лов

А. Едър дивеч

1. Глухар - описание и биология

Б. Дребен дивеч

2. Фазани - колхидски, монголски, корейски - описание и биология
3. Яребица - описание и биология
4. Планински и тракийски кеклик - описание и биология

5. Пъдпъдък - описание и биология
6. Токачка - описание и биология
7. Гривяк, гургулица и гугутка - описание и биология
8. Голяма белочела гъска - описание и биология
9. Зеленоглава патица и полудива патица - описание и биология
10. Лятно и зимно бърне - описание и биология
11. Фиш, клопач, черна качулата потапница и шилоопашата патица - описание и биология
12. Черна лиска - описание и биология
13. Горски бекас и обикновена бекачина - описание и биология
14. Скорец - описание и биология
15. Сврака, сива и посевна врана, чавка - описание и биология
3. Защитени животински видове
  1. Мечка - описание, биология, следи и природозащитен статус
  2. Видра - описание, биология и природозащитен статус
  3. Златка - описание, биология и природозащитен статус
  4. Пъстър, степен пор и невестулка - описание, биология и природозащитен статус
  5. Пеликани и корморани - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус
  6. Щъркели и чапли - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус
  7. Лебеди и гъски - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус
  8. Сива патица, потапници и ангъчи - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус
  9. Соколоподобни птици. Орли и лешояди - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

10. Соколоподобни птици. Кани, блатари, мишелови, осояд - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

11. Соколоподобни птици. Ястреби и соколи - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

12. Дропли и ливаден дърдавец - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

13. Калугерица, голяма и малка бекачина - разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

14. Хралупар и скален гълъб - разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

15. Совоподобни птици - видове, разпознаване в природата, разпространение, природозащитен статус

16. (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Дива коза - описание, биология, следи и природозащитен казус

17. (Нова - ДВ, бр. 80 от 2010 г.) Дива котка - описание, биология, следи и природозащитен казус

Общо: 14 часа

II. ЛОВНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

1. Организация на ловната площ, ловностопански райони. Управление на ловното стопанство

2. Закон за лова и опазване на дивеча - право на лов, условия и ред за придобиване право на лов от български граждани

3. Разрешителни за лов. Видове, ред за издаване и отчитане

4. Отчетност и контрол на ползването на дивеча. Контролни органи по лова - права и задължения

5. Административнонаказателни разпоредби

6. Забранени методи на лов

7. Наказателна отговорност, свързана с ловни и защитени видове

Общо: 2 часа

III. ДИВЕЧОРАЗВЪЖДАНЕ, СТОПАНИСВАНЕ, ПОЛЗВАНЕ И ОПАЗВАНЕ НА ДИВЕЧА

1. Таксация на дивеча - необходимост, методи за провеждане

2. Основни изисквания за развъждане и развитие на дивеча, подобряване на естествените условия за живота му

3. Създаване и поддържане на специализирана фуражна база за дивеча - дивечови ниви, ливади, сечища, ловни просеки
4. Видове ловностопански съоръжения, предназначение - чакала, хранилки, солища, калища, водопоища
5. Подхранване на дивеча през зимния сезон - норми и срокове
6. Ловностопанско значение на хищниците
7. Опазване на дивеча от селскостопански машини и химически препарати
8. Противопожарни правила и изисквания за предотвратяване на опасността от пожари и унищожаването на дивеча
9. Първична обработка на отстреляния дивеч, предпазни мерки при работа с отстрелян дивеч и намерени трупове в ловностопанските райони
10. Ловни трофеи - видове, начини за оценка, регистрация. Трофейно дело, изложби
11. Мерки за предотвратяване на щетите, нанасяни от и върху дивеча
Общо: 6 часа

IV. НАЧИНИ, МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ЛОВУВАНЕ

1. Начини и методи на ловуване на отделните видове дивеч
2. Индивидуално ловуване - видове дивеч - обекти на индивидуалното ловуване
3. Групово ловуване - подвижна и неподвижна постова гонка. Видове дивеч - обекти на груповото ловуване
4. (Отм. - ДВ, бр. 80 от 2010 г.)
5. Мерки за безопасност при ловуване
6. Ловуване на прелетен дивеч - начини, методи, срокове и норми
7. Ловуване на водоплаващ дивеч - начини, методи, срокове и норми
8. Групово ловуване на дребен местен дивеч - начини, методи, срокове и норми
9. Ловуване на хищници - срокове, начини, методи, отчетност и контрол
10. Ловуване на едър дивеч - начини, методи, срокове и норми
11. Групово ловуване на дива свиня - начини, методи, срокове и норми

V. ОРЪЖЕЗНАНИЕ И ЛОВНА СТРЕЛБА

1. Ловно оръжие - видове и предназначение

2. Ловно гладкоцевно оръжие - предназначение, видове, устройство и калибри. Условия и ред за придобиване, съхраняване, носене и употреба съгласно Закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите и правилника за прилагането му

3. Ловни боеприпаси - видове. Избор на боеприпаси. Приготвяне на ловни патрони в домашни условия

4. Съхраняване на ловното оръжие и боеприпаси в домашни условия и при транспортиране

5. Стрелба с гладкоцевна ловна пушка. Правила за безопасност при боравене с ловно оръжие

Общо: 3 часа

VI. ЛОВНА КИНОЛОГИЯ

1. Кучето в съвременния лов. Развъждане и отглеждане на ловни кучета

2. Обучение на ловно куче

3. Английски птичари - пойнтер, английски и ирландски сетер

4. Континентални птичари - германски брак, дратхаар

5. Шпаньоли - кокер-шпаньол, бретон-шпаньол

6. Кучета за подземен лов - ягдтериер, фокстериер, дакел

7. Българско гонче

8. Основни болести по ловните кучета. Предпазване на ловното куче от болести

9. Киноложки изложби и полеви изпитания на ловни кучета

Общо: 3 часа

VII. БОЛЕСТИ ПО ДИВЕЧА

1. Значение на болестите по дивеча. Признаци за заболявания

2. Причини за поява на болестите, предотвратяване

3. Бяс - причинител, признаци

4. Трихинелоза - причинител, начин на установяване, предпазване
5. Антракс - причинител, признаци, предпазване
6. Туларемия - причинител, признаци, предпазване
7. Токсоплазмоза - причинител, признаци, предпазване
8. Чума по дивите свине - причинител, признаци
9. Хиподермоза по ловните бозайници

Общо: 3 часа

VIII. ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ

1. Видове наранявания по време на ловен излет
2. Оказване на първа медицинска помощ при огнестрелни рани
3. Оказване на първа медицинска помощ при навяхвания, счупвания, контузии
4. Оказване на първа медицинска помощ при ухапвания

Общо: 3 часа

Приложение № 5
към чл. 12, ал. 2
(Ново - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

ПРОГРАМА за практическо обучение на кандидати за придобиване право на лов

I. Техника на боравене с ловно оръжие

1. Сглобяване и разглобяване на видове гладкоцевно ловно оръжие и системи
2. Видове ловни пушки и боеприпаси
3. Зареждане с боеприпаси, спускане на предпазителя и насочване на заредено оръжие

II. Подготовка за стрелба

1. Стойка на тялото при стрелба
2. Хват на оръжието за произвеждане на точен изстрел
3. Премерване, спускане и положение на оръжието след произвеждане на изстрел

III. Стрелба по силует (заек) от 35 м най-малко 3 серии по 10 изстрела

IV. Стрелба по асфалтови панички

(видоизменена схема на дисциплината "скейт") -
единична стрелба от 7 позиции с 25 патрона най-малко 4 серии по
25 изстрела

Общо: 10 часа

Приложение № 6

към чл. 17б

(Ново - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

ПРОГРАМА

за обучение и подготовка на ловците за придобиване право на
подборно ловуване

I. Обща част

1. Цел и задачи на подборния отстрел.
Общи принципи 1 ч.
2. Нарезно ловно оръжие - придобиване и съхраняване,
предназначение, устройство и боравене.
Особености на стрелбата при различните видове
дивеч 1 ч.

II. Специална част

- A. Благороден елен, елен лопатар, сърна
  1. Растеж и развитие на рогата, форми на рогата на
различна възраст 0,5 ч.
  2. Възрастови групи - описание и разпознаване 2 ч.
    - а) определяне на възрастта в живо състояние;
    - б) определяне на възрастта след отстрела
  3. Подбор при мъжките и женските животни на
различна възраст 1 ч.
  4. Трофеен отстрел - принципи 0,5 ч.
  5. Оценка на трофея 0,5 ч.
  6. Срокове, начини и методи на лов.
Разрешителен режим 0,5 ч.
- B. Муфлон и дива коза
  1. Растеж и развитие на рогата. Отклонение от
типичните за вида форми на рогата 0,5 ч.
  2. Възрастови групи - описание и разпознаване 1 ч.
    - а) определяне на възрастта в живо състояние;
    - б) определяне на възрастта след отстрела
  3. Подбор при мъжките и женските животни на
различна възраст 1 ч.
  4. Трофеен отстрел - принципи 0,5 ч.
  5. Оценка на трофея 0,5 ч.
  6. Срокове, начини и методи на лов.
Разрешителен режим 0,5 ч.
- B. Дива свиня

1.	Възrastови групи - описание и разпознаване	1 ч.
	а) определяне на възрастта в живо състояние;	
	б) определяне на възрастта след отстрела	
2.	Стадност при дивата свиня - големина и структура на стадата	1 ч.
3.	Подбор при дивата свиня по възрастови групи	1 ч.
4.	Оценка на трофея	0,5 ч.
5.	Срокове, начини и методи на лов.	
	Разрешителен режим	0,5 ч.
Г.	Други видове едър дивеч	

По индивидуална програма, разработена от Лесотехническият университет

Забележка. Посочените учебни часове (45 минути) са за всеки вид от съответната група.

Приложение № 6а

към чл. 176, ал. 1

(Ново - ДВ, бр. 80 от 2010 г.,
изм., бр. 48 от 2011 г.,
в сила от 24.06.2011 г.)

Програма за практическо обучение на кандидати за придобиване право на подборно ловуване

I. Техника на боравене с дългоцевно огнестрелно оръжие с нарезна цев.

1. Сглобяване и разглобяване на видове дългоцевно огнестрелно оръжие с нарезна цев и системи.

2. Видове дългоцевни огнестрелни оръжия с нарезна цев и боеприпаси за тях.

3. Зареждане с боеприпаси, спускане на предпазителя и насочване на заредено оръжие.

II. Подготовка за стрелба:

1. Стойка (положение) на тялото при стрелба.

2. Хват на оръжието за произвеждане на точен изстрел.

3. Премерване с механичен и оптичен мерник, спускане и положение на оръжието след произвеждане на изстрел.

III. (В сила от 1.01.2014 г. - ДВ, бр. 48 от 2011 г.) Стрелба по силует на дива свиня и сърна. Стрелбата се извършва на 3 серии по 10 изстрела най-малко от 100 м:

- мишена "силует на дива свиня" е с размери 1500 мм - дължина, и 1000 мм - височина, и кръг в областта на гръдния кош на силуета с диаметър 400 мм;

- мишена "силует на сърна" е с размери 1200 мм - дължина, и 800 мм -

височина, и кръг в областта на гръдния кош на силуета с диаметър 250 мм.
Общо 6 часа.

Приложение № 7
към чл. 18в
(Ново - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

Програма за обучение и подготовка на ловците за придобиване
право на ловен водач

I. Обща подготовка

1. Цели и задачи на подготовката, функции на ловния водач
2. Особености при прилагането на методите при индивидуално ловуване
3. Отговорности на ловния водач по време на лова
4. Работа с горска и топографска карта и ориентация на терена
5. Ловни ритуали след отстрел на различните видове дивеч
6. Оказване на първа медицинска помощ

Общо: 8 часа

II. Специална подготовка

A. Благороден елен, елен лопатар, сърна

1. Определяне на възрастта в живо състояние. Развитие на рогата.
Зависимост между възрастта и масата на трофея
2. Окомерна оценка на трофея. Преценка на масата му от разстояние
3. Определяне на възрастта след отстрела
4. Първична обработка на отстреляния дивеч
5. Обработка на ловния трофей
6. Оценка на ловния трофей

Общо: 12 часа

B. Муфлон и дива коза

1. Определяне на възрастта в живо състояние
2. Окомерна оценка на трофея. Форма и дължина на трофея при муфлона в
зависимост от възрастта
3. Определяне на възрастта след отстрела

4. Първична обработка на отстреляния дивеч

5. Обработка на ловния трофей

6. Оценка на ловния трофей

Общо: 6 часа

В. Дива свиня

1. Определяне на възрастта в живо състояние. Възрастови групи и трофейна зрялост

2. Определяне на възрастта след отстрела

3. Първична обработка на отстреляния дивеч

4. Обработка на ловния трофей

5. Оценка на ловния трофей

Общо: 4 часа

Г. Други видове едър дивеч. По индивидуална програма, разработена от Лесотехническият университет

Д. Кучета за откриване на ранен дивеч (кръвоследници), обучение и работа с кучето

Общо: 2 часа

Забележка. Посочените учебни часове (45 минути) са за всеки вид от съответната група.

Приложение № 8
към чл. 116а, ал. 1
(Ново - ДВ, бр. 41 от 2003 г.)

Изисквания за категоризиране на ловните бази

I. Изисквания за категория "Ловен заслон"

1. Самостоятелна сграда или част от сграда, главен вход за гости, който се ползва и като стопански вход

2. Отопление през зимния сезон

3. Съответствие с нормативните изисквания на органите на Хигиенно-епидемиологичния институт и с нормативните изисквания за пожарна и аварийна безопасност

4. Ключарник, каса за съхраняване на ценности

5. Стаи със заключваща се врата, легла, нощна лампа, масичка, стол, пердета

6. Санитарен възел - мивка, огледало, душ, тоалетна (може и общ санитарен възел)

7. Стая за закуска или хранене

II. Изисквания за категория "Ловна хижа"

1. Самостоятелна сграда, главен вход за гости и осветен паркинг

2. Приемно фоайе с подходяща мебелировка, телевизор, автомат за почистване на обувки

3. Отопление през зимния сезон и топла вода

4. Съответствие с нормативните изисквания на органите на Хигиенно-епидемиологичния институт и с нормативните изисквания за пожарна и аварийна безопасност

5. Място за регистрация с ключарник, каса за съхраняване на ценности, касов апарат, стенен часовник

6. Стаи с врата със стабилна брава, гардероб, легла с матрак, покривка, пердета, нощни шкафчета с лампи, тоалетна масичка с огледало, столове, хотелско бельо, кърпи

7. Санитарен възел - мивка, огледало, душ, тоалетна чиния, хотелско бельо, кърпи

8. Помещение с възможност за съхраняване на бельо

9. Трапезария

III. Изисквания за категория "Ловен дом"

1. Самостоятелна сграда с подходящо месторазположение, главен вход за гости, стопански вход, който се ползва и като служебен, осветен паркинг

2. Приемно фоайе с подходяща мебелировка, помещение за багаж, санитарен възел, телевизор, автомат за почистване на обувки

3. Отопление през зимния сезон и топла вода

4. Вентилационна система за санитарните възли

5. Съответствие с нормативните изисквания на органите на Хигиенно-епидемиологичния институт и с нормативните изисквания за пожарна и аварийна безопасност

6. Агрегат за резервно захранване

7. Място за регистрация с ключарник, каса за съхраняване на ценности, касов апарат, стенен часовник

8. Стаи със стабилна врата със секретна брава, преддверие, гардероб, легла или спални с матрак, кувертюри, пердета, нощни шкафчета с лампи, тоалетна масичка с огледало, фотьойли или тапицирани столове, багажник, телевизор с дистанционно управление, телефон, хотелско бельо, кърпи, аксесоари и консумативи

9. Санитарен възел - мивка с голямо огледало, душкабина или душ със завеса, тоалетна чиния, биде, необходими аксесоари, хотелско бельо, кърпи и консумативи

10. Апартаменти - хол с една спалня с нестандартно обзавеждане, санитарен възел и тоалетна към всяка спалня

11. Камериерски офис с възможност за съхраняване на бельо, консумативи и хотелска техника

12. Зала за хранене